

کد مدرسه

دفترچه شماره ۱

آزمون

۶

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۹/۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۰	۶۶	۷۵	

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
ریاضی و آمار	—	فصل ۲ (درس ۱)	فصل ۲ (درس ۲)
علوم و فنون ادبی	—	فصل ۲ (درس‌های ۴ و ۶) فصل ۳ (درس ۹)	فصل ۲ (درس ۵) فصل ۳ (درس ۸)
جامعه‌شناسی	—	فصل ۱ (درس ۴) فصل ۲ (درس‌های ۵ تا ۷)	درس‌های ۵ و ۶
روان‌شناسی	—	درس‌های ۴ و ۵	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ریاضی و آمار

۱- اگر $f = \{(1, x^2 - 4x), (x-2, 4), (1, 5), (-3, y), (x-4, 10)\}$ تابع باشد، $x-y$ کدام است؟
 ۱) -۵ (۲) ۵ (۳) -۳ (۴) ۱

۲- چند تا از گزاره‌های زیر همواره درست می‌باشد؟

الف) اگر دامنه و برد یک تابع برابر باشد، آن تابع همانی است.

ب) اگر دامنه یک تابع همانی مجموعه اعداد حقیقی باشد، آنگاه حاصل $f(3x) + f(-3x)$ همواره برابر صفر است.

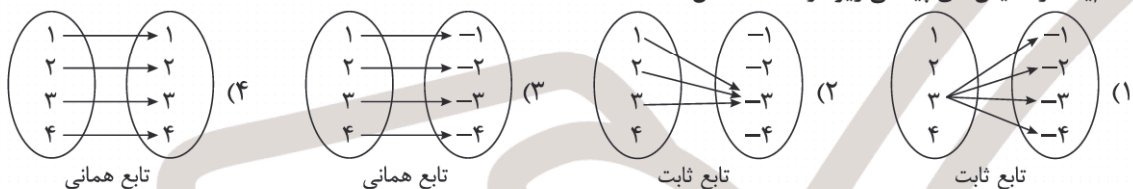
ج) اگر f یک تابع ثابت باشد، $f(kx) = kf(x)$ ، $f(x) \neq 0$

۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۳- اگر $f(x) = \begin{cases} 3x-1 & x \geq 1 \\ x^2-1 & -2 \leq x < 1 \\ -5 & x < -2 \end{cases}$ مقدار عبارت $A = \frac{f(-\sqrt{3}) + f(-3)}{2f(2)}$ کدام است؟

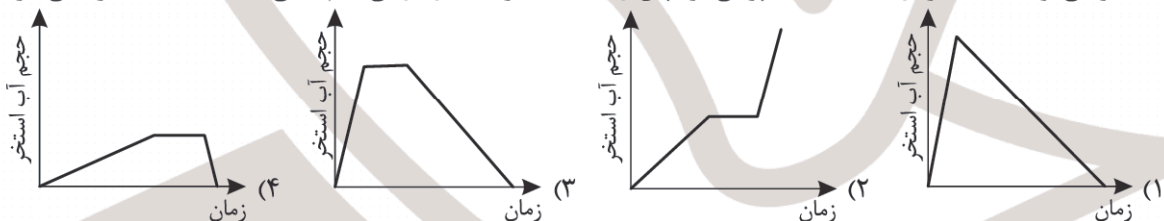
۱) $-\frac{5}{4}$ (۲) $-\frac{3}{5}$ (۳) -۱ (۴) $-2\sqrt{3}$

۴- کدام یک از نمایش‌های پیکانی زیر درست مشخص شده است؟

۵- کدام نمودار مربوط به متن زیر است؟

«استخر آبی توسط یک شیر در مدت ۳ ساعت پر می‌شود پس از ۱ ساعت شیر تخلیه را باز می‌کنیم تا طی ۵ ساعت آب استخر خالی شود.»

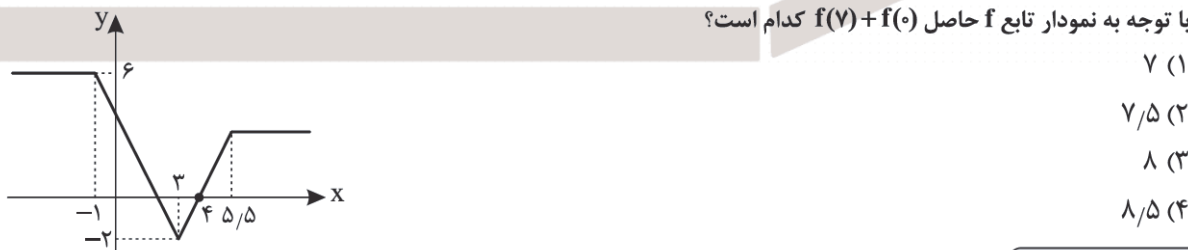
۶- اگر f تابعی ثابت باشد که برد آن عددی منفی است و g تابعی همانی باشد و داشته باشیم $\frac{3f(4) + 2}{g(2)} = f(5) \times f(3)$ مقدار $f(\sqrt{2})$ کدام است؟

۱) $-\frac{1}{2}$ (۲) -۲ (۳) -۱ (۴) $-\frac{3}{2}$

۷- برای تابع ثابت غیر صفر f داریم: $f(m) + 2f(n) = 3f(m) \times f(n)$ ، اگر دو زوج مرتب $(m, f(m))$ و $(n, f(n))$ روی نیمساز ناحیه اول و سوم باشند، $m+n$ کدام است؟

۱) ۹ (۲) ۶ (۳) ۸ (۴) ۲

۸- با توجه به نمودار تابع f حاصل $f(7) + f(0)$ کدام است؟

محل انجام محاسبات

۹- اگر برد تابع $f: A \rightarrow B$ برابر مجموعه $\{2, 5, 11\}$ باشد، آنگاه کمترین مقدار برای مجموع اعضای مجموعه A ، کدام است؟

(۱) $3 + \sqrt{2}$ (۲) -5 (۳) $-3 - \sqrt{2}$ (۴) صفر

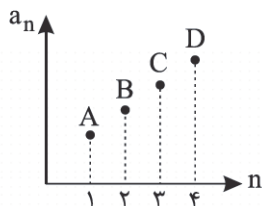
۱۰- اگر دامنه تابع f به صورت $-1 \leq x < 3$ باشد، برد تابع $f(x) = x^2 - 4x + 3$ شامل چند عدد صحیح است؟

(۱) ۹ (۲) ۱۰ (۳) ۸ (۴) ۱۱

۱۱- در دنباله‌ای حسابی با جمله عمومی $a_n = 3 - 5n$ جمله بیستم چند برابر اختلاف مشترک دنباله است؟

(۱) $19/4$ (۲) $18/4$ (۳) $18/7$ (۴) $19/7$

۱۲- در دنباله حسابی زیر، مقدار اختلاف مشترک، کدام عدد زیر می‌تواند باشد؟

(۱) $(-2)^3$

(۲) $(-\frac{1}{2})^3$

(۳) $\sqrt{2} - 1$

(۴) $1 - \sqrt{2}$

۱۳- یک مجسمه‌ساز، مجسمه‌هایی ساخته است که ارتفاع اولین مجسمه ۲۰ سانتی‌متر، مجسمه بعدی ۲۲ سانتی‌متر و مجسمه سوم ۲۴ سانتی‌متر است و همین روند ادامه دارد. اگر بدانیم ارتفاع آخرین مجسمه ۱۸۲ سانتی‌متر است، تعداد مجسمه‌ها کدام است؟

(۱) ۸۱ (۲) ۸۲ (۳) ۸۳ (۴) ۸۴

۱۴- رابطه بازگشتی یک دنباله به صورت $\begin{cases} 2a_{n+1} = 2a_n + 12 \\ a_1 = 8 \end{cases}$ است. جمله صدم این دنباله کدام است؟

(۱) ۳۰۲ (۲) ۵۰۲ (۳) ۴۰۲ (۴) ۶۰۲

۱۵- بین دو عدد ۲ و ۵۰۲ به تعداد ۹ واسطه حسابی درج کرده‌ایم. واسطه پنجم کدام است؟ (دنباله را افزایشی فرض می‌کنیم).

(۱) ۲۵۲ (۲) ۲۵۰ (۳) ۲۸۲ (۴) ۲۸۰

۱۶- مجموع مضرب‌های طبیعی عدد ۴ که از ۳۰۰ کوچک‌تر هستند کدام است؟

(۱) ۱۰۱۰۰ (۲) ۱۰۲۰۰ (۳) ۱۱۲۰۰ (۴) ۱۱۱۰۰

۱۷- تابع خطی متناظر با دنباله $a_n = 3n - 12$ را در نظر بگیرید. مساحتی که نمودار این تابع با محورهای مختصات ایجاد می‌کند چقدر است؟

(۱) ۱۲ (۲) ۲۴ (۳) ۳۶ (۴) ۴۸

۱۸- مجموع جملات دهم تا بیستم یک دنباله حسابی برابر با ۱۲۱۰ می‌باشد. جمله پانزدهم این دنباله کدام است؟

(۱) ۱۵۰ (۲) ۱۳۰ (۳) ۱۱۰ (۴) ۱۲۰

۱۹- در یک دنباله حسابی روابط $a_7 + a_9 = 10$ و $(a_7)^2 - (a_9)^2 = -300$ برقرار هستند. اختلاف مشترک این دنباله کدام است؟

(۱) ۸ (۲) ۱۰ (۳) ۱۸ (۴) ۲۰

۲۰- اگر مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی S_n باشد و رابطه $\frac{S_{10}}{S_8} = \frac{25}{16}$ برقرار باشد، آنگاه حاصل $\frac{a_{10}}{a_8}$ کدام است؟

(۱) ۲ (۲) $\frac{19}{15}$ (۳) $\frac{11}{8}$ (۴) ۳

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی

- ۲۱- همه گزینیه‌ها از ویژگی‌های «سبک عراقی» است به جز
 (۱) از نظر فکری در شعر سبک عراقی مقام معشوق اندک متعالی می‌گردد تا آنجا که گاه با معبود یکی می‌شود.
 (۲) شعر سبک عراقی از دربار خارج شد، غزل از رونق افتاد و قصاید عارفانه و عاشقانه رواج یافت.
 (۳) مهم‌ترین ویژگی‌های سبک عراقی درهم آمیختگی مختصات نو و کهن است که گاهی در یک شعر دیده می‌شود.
 (۴) رواج بیشتر تصوف و اندیشه‌های بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر رواج بیشتری در سبک عراقی می‌یابند.
- ۲۲- مفهوم همه گزینیه‌ها در کمانک روبه‌رو درست آمده است به جز
 (۱) رضا به داده بده وز جبین گره بگشای که بر من و تو در اختیار نگشادست
 (پذیرش قضا و قدر)
 (۲) دیدی که مرا هیچ کسی یاد نکرد جز غم که هزار آفرین بر غم باد
 (ستایش عشق)
 (۳) گفتم بی‌بیمش مگرم درد اشتیاق ساکن شود بدیدم و مشتاق تر شدم
 (شدت شوق شاعر)
 (۴) با من آمیزش او الفت موج است و کنار دم به دم با من و پیوسته گریزان از من
 (واقع‌گرایی و توجه به دنیای بیرون)
- ۲۳- کدام عبارت‌ها از نظر تاریخ ادبیات نادرست هستند؟
 الف) تاریخ‌نویسی در سبک عراقی به اسلوب ساده رواج یافت و کتاب ظفرنامه شامی قدیمی‌ترین تاریخ درباره چنگیز مغول است.
 ب) نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود.
 ج) امیرعلیشیر نوایی کتاب «محاكمة اللغتين» را به همراه سلطان حسین بایقرا به فارسی نوشت.
 د) در قرن ۷ و ۸ برخی نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی کردند مثل کتاب «انوار سهیلی».
 ه) به وجود آمدن سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر از ویژگی‌های قلمرو زبانی سبک عراقی است.
 (۱) الف و ب (۲) ب و ج (۳) ه و د (۴) الف و ج
- ۲۴- همه ابیات بیانگر مفاهیم سبک عراقی است به جز
 (۱) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید قضا همه بردش به سوی دانه و دام
 (۲) چون بنا گوش نیکوان شد باغ از گل سبیب و از گل بادام
 (۳) سرم به دنیی و عقبی فرو نمی‌آید تبارک الله از این فتنه‌ها که در سر ماست
 (۴) پرستش به مستی است در کیش مهر برون‌اند زین جرگه هشیارها
- ۲۵- همه ابیات گزینیه‌ها در یک مفهوم سبک عراقی مشترک‌اند، به جز
 (۱) صوفی شهر بین که چون لقمه به شبهه می‌خورد پاردمش دراز باد این حیوان خوش علف
 (۲) پرستش به مستی است در کیش مهر برون‌اند زین جرگه هشیارها
 (۳) بی‌خبرند زاهدان، نقش بخوان و لا تَقُل مست ریاست محتسب باده بده و لا تَخَفْ
 (۴) حافظ به خود نپوشید این خرقة می‌آلود ای شیخ پاک‌دامن معذور دار ما را
- ۲۶- در کدام گزینه، کمانک روبه‌روی آن نادرست است؟
 (۱) به علت کشتن یا متواری ساختن فضلا و نابودی کتابخانه‌ها از صحت و اتقان مطالب کاسته شد. (قلمرو ادبی)
 (۲) ورود لغات قبایل مختلف ترک و مغول به زبان فارسی از ویژگی‌های نثر سبک عراقی است. (قلمرو زبانی)
 (۳) ادیبان سبک عراقی هنگام نوشتن کتاب‌های مصنوع بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند. (قلمرو ادبی)
 (۴) مدعیان عرفان هم که به اقتضای زمانه با مغولان کنار آمده بودند اندک‌اندک اصالت خود را از دست دادند. (قلمرو فکری)
- ۲۷- در ۳ گزینه ویژگی‌های زبانی سبکی غیر از عراقی دیده می‌شود. کدام گزینه است که فقط ویژگی‌های زبانی سبک عراقی را دارد؟
 (۱) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
 (۲) از در صلح آمده‌ای یا خلاف با قدم خوف روم یا رجا
 (۳) به هوا درنگر که لشکر برف چون کند اندرو همی پرواز
 (۴) بر این رزمگه‌شان به جنگ آوریم خود ای‌در زمانی درنگ آوریم

- ۲۸- کدام گزینه در بیت زیر دیده نمی‌شود؟
«به آه گرم دل را آب کن گر تشنه وصلی»
(۱) استعاره مصرحه (۲) تشخیص
- ۲۹- در کدام گزینه استعاره بیشتری می‌بینید؟
(۱) هر شبنمی در این ره صد بحر آتشین است
(۲) شرح این آتش جان‌سوز نگفتن تا کی
(۳) کوه جام لاله گیرد ابر لؤلؤ گسترده
(۴) از شکسته کشتی ما ناگهی یاد آورد
- ۳۰- ترتیب ابیات زیر از حیث بر خورداری از آرایه‌های (تشخیص - استعاره مصرحه - استعاره مکنیه) در کدام گزینه درست آمده است؟
الف) بنیاد هستی تو چو زیر و زیر شود
ب) نشان عهد و وفا نیست در تبسم گل
ج) چو به خنده باز یابم اثر دهان تنگش
(۱) الف، ب و ج (۲) ج، ب و الف
- ۳۱- کدام گزینه هیچ نوع استعاره‌ای ندارد؟
(۱) ز زلف آه آخر روی جانان می‌شود پیدا
(۲) محبت می‌کند ظاهر، عیار طاقت دل‌ها
(۳) نسیم از کار می‌ماند، صبا بر خاک می‌افتد
(۴) چه رسوایی است با مستوری (پوشیدگی) اسرار محبت را
- ۳۲- در کدام بیت مجاز، جناس و تشبیه به کار رفته است؟
(۱) مرغ بر طرف چمن شیفته کاین کوی حبیب است
(۲) نرگسش خون دلم خورده که این جام صبح است
(۳) باد بویش به چمن برده که این نکهت مشک است
(۴) نرگسش خفته و آوازه در افکنده که مست است
- ۳۳- در کدام بیت نوع تشبیه متفاوتی به کار رفته است؟
(۱) به یاد لعل تو خواجو چو در محاوره آید
(۲) گفتمش قد بلندت به صنوبر ماند
(۳) از قامت موزونش در سایه شمشاد
(۴) ساقی بده ز جام جم ارباب شوق را
- ۳۴- در کدام یک از ابیات زیر مجاز به علاقه مشابهت و بیشترین تشبیه وجود دارد؟
(۱) مرا بر قول مطرب گوش و مطرب در سماع
(۲) چو هندو زلف دودآسای او آتش‌نشین
(۳) دلم چون مار می‌پیچد ز مهرم سر مپیچ
(۴) نرگس مست تو چون فتنه از او بیدار است
- ۳۵- در بیت زیر، همهٔ اختیارات شاعری دیده می‌شود به جز
«معنی عزلت اگر وحشت از آبادانی است»
(۱) آمدن فاعلاتن به جای فعلاتن - ابدال
(۲) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - حذف همزه
- ۳۶- با توجه به بیت «نتوان جمع به شیرازه سامان کردن / خاطری را که غم رزق پریشان دارد» کدام گزینه غلط است؟
(۱) اختیار وزنی «فاعلاتن به جای فعلاتن» در رکن اول مصرع اول
(۲) اختیار وزنی «فاعلاتن به جای فعلاتن» در رکن اول مصرع دوم
(۳) اختیار ابدال در مصرع اول
(۴) اختیار ابدال در مصرع دوم
- ۲۸- که آن گوهر درین دریای بی‌پایان شود پیدا»
(۳) کنایه (۴) تناسب
- دردا که این معما شرح و بیان ندارد
سوختم سوختم این راز نهفتن تا کی
باغ چون مینو نماید داغ چون مینا شود
رشته‌های موج بر انگشت طوفان بسته‌ایم
- در دل مدار هیچ که زیر و زیر شوی
بنال بلبل بیدل که جای فریاد است
صدف گهر نماید شکر عقیق رنگش
(۳) ب، الف و ج (۴) ب، ج و الف
- در این ابر سیه آن برق جولان می‌شود پیدا
که ظرف کشتی هر کس ز طوفان می‌شود پیدا
در آن گلشن که آن سرو خرامان می‌شود پیدا
که چندان می‌سازند پنهان، می‌شود پیدا
- باد بر برگ ثمن فتنه که این روی نگار است
غمزه‌اش قصد روان کرده که هنگام شکار است
وز چمن نکهتی آورده که این نفعه یار است
وندرو باده اثر کرده که در عین خمار است
- کند به منطق شیرین بیان معجز عیسی
گفت کاین دلشده را بین که چه کوتاه نظر است
وز عارض گلگونش در دامن نسیرینم
آن می که در پیاله چو خون سیاوش است
- من از بادام ساقی مست و ساقی مست خواب
چو طوطی لعل شگرخای او شیرین جواب
رخت چون ماه می‌تابد ز خواجو رخ متاب
همچو بخت من دل سوخته در خواب چراست
- جغد در مرتبهٔ خویش کم از عنقا نیست»
(۲) قلب - بلند بودن هجای پایانی
(۴) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - ابدال

۳۷- در رباعی زیر کدام اختیار وزنی دیده نمی‌شود؟

- «اکنون که گل سعادتت پر بار است
می‌خور که زمانه دشمنی غدار است
(۱) آوردن «فاعلاتن» به جای «فعلاتن» در رکن اول
(۲) اختیارات انتهای مصرع
(۳) ابدال
(۴) قلب

۳۸- در کدام گزینه اختیار وزنی «قلب» می‌بینید؟

- (۱) انس هر کس در این جهان چیزی است
(۲) گر دو جهان هوس بود بی تو چه دسترس بود
(۳) طبع تو دمساز نیست عاشق دل‌سوز را
(۴) ناله خاقانی اگر دادستان شد از فلک

۳۹- اختیارات شاعری نام برده برابر کدام گزینه درست آمده است؟

- (۱) نماند تیری در ترکش قضا که فلک / سوی دلم به سرانگشت امتحان نگشود (امکان حذف همزه - ابدال)
(۲) تو یکی ابری که سوی ما فرستادت خدا / مدتی باران رحمت بر زمین ما ببار (کوتاه آوردن مصوت بلند - بلند بودن هجای پایان مصرع)
(۳) جوی خون دامان خاقانی گرفت / دامنش چه، کز گریبان درگذشت (بلند تلفظ کردن هجای کوتاه، کوتاه تلفظ کردن هجای بلند)
(۴) تا دل خاقانی است از تو همی نگذرد / بو که درآرد به مهر آن دل کین توز را (بلند تلفظ کردن هجای کوتاه - کوتاه تلفظ کردن هجای بلند)

۴۰- در کدام یک از ابیات زیر اختیار شاعری «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند و امکان حذف همزه» دیده می‌شود؟

- (۱) دی بنواخت یار من بنده غم رسیده را
(۲) غم مخوری که عاقبت جان تو صدر جنت است
(۳) نیست عجب اگر شود زنده عراقی از لب
(۴) ساغری از می لیش دوش سؤال کرده‌ام

۴۱- کدام یک از ابیات زیر، دارای سه نوع از اختیار شاعری وزنی است؟

- (۱) تو ندانی که مرا کارد گذشته است ز گوشت
(۲) منم این کز تو مرا دور همی باید بود
(۳) با چنین حال ز من صبر و نهان کردن راز
(۴) دل من خوش کن و دانم دل من خوش نشود

۴۲- توضیحات در زیر کدام گزینه با توجه به اختیارات شاعری درست بیان شده است؟

- (۱) ای بی‌خبر بکوش که صاحب خبر شوی
(وزن بیت: ناهمسان / رکن پایانی مصرع دوم، ابدال دارد)
(۲) دولت و دین را خدای فرّ و بها داد
(وزن بیت: ناهمسان / رکن اول مصرع اول دارای اختیار شاعری وزنی است)
(۳) دوش تا اوّل سپیده بام
(وزن بیت: ناهمسان / رکن دوم در هر دو مصرع اختیار شاعری دارد)
(۴) تا کی از روی چو تو دوست جدا باید بود
(وزن بیت: همسان / رکن سوم مصرع دوم بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه دارد)

۴۳- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه از دیدگاه علم عروض نادرست بیان شده است؟

«باز آ باز آ هر آن چه هستی باز آ
این درگه ما درگه نومیدی نیست

- (۱) ابیات را می‌توان به دو صورت تقطیع هجایی کرد.
(۲) در رکن اول مصرع نخست اختیار شاعری ابدال دیده می‌شود.
(۳) در مجموع چهار مصرع هفت بار امکان حذف همزه به کار رفته است.
(۴) در مصرع سوم دو اختیار شاعری وزنی وجود دارد.

۴۴- در کدام یک از ابیات، اختیار وزنی «قلب» و دو اختیار زبانی به کار رفته است؟

(۱) بی روی تو خورشید جهان سوز مباد
(۲) در رهگذر باد و چراغی که تو راست
(۳) تا درد رسید چشم خونخوار تو را
(۴) یا رب! ز کرم دری به رویم بگشا

۴۵- کدام یک از گزینه‌ها همانند بیت زیر، یک مفهوم را شرح می‌دهد؟

«خلد گر به پا خاری آسان برآید
(۱) گر کند یاری‌ای مرا به غم عشق آن صنم
(۲) ای دل غم عشق از برای من و دوست
(۳) سفر کعبه به صد جهد برآوردم و رفت
(۴) فریاد ز بیچارگی دل که به ناچار

۴۶- در چه تعداد از گزاره‌ها، هر دو بیت با یکدیگر تناسب معنایی دارند؟

الف) بانگ زد یارش که بر در کیست آن
لاف زدم به جام او گام شدم ز گام او
ب) هر کو نکند فهمی زین کلک خیال انگیز
اگر در زیر هر سنگی چو خاقانی سری بینی
ج) ظالمان را مهلت از مظلوم، چرخ افزون می‌دهد
آتشش است آه دیده مظلوم
د) به هیچ زاهد ظاهرپرست نگذشتم
راز درون پرده ز رندان مسست پرس
(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴۷- بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

«ز یزدان دان نه از ارکان که کوه دیدگی باشد
(۱) تیر را مشکن که آن تیر شاهی است
(۲) ای تافته کمال از چارسوی ارکان
(۳) بر سر این چرخ گردان جاه او بینی نشان
(۴) خیره و سرگشته و بیکار کن

۴۸- کدام ابیات با مفهوم متن زیر تناسب معنایی ندارند؟

«مجموعه‌ای می‌بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و زندگی به کمال دارد هم علم و معرفت به کمال دارد تا بار امانت مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد»

الف) آن امانت کان دو عالم بر نتافت
ب) دین و پیمان و امانت در ره ایمان یکی ست
ج) ذرچ (صندوقچه) گهر آمد لبست آن را به امانت
د) مرا تحمل باری چگونه دست دهد
ه) وگر خواهی کز این منزل امان آن سرا یابی
(۱) الف، ب و ج (۲) د و ه (۳) الف و د (۴) ب، ج و ه

۴۹- تصویر شاعرانه متن زیر از گلستان سعدی با کدام یک از ابیات همسان است؟

«شب را به بوستان با یکی از دوستان اتفاق مبیّت افتاد، موضعی خوش و خرم و درختان درهم، گفتمی که خردۀ مینا بر خاکش ریخته و عقد ثریا از تاش آویخته»

گل تواند چید از سرو گل اندام بهار
کرده است به ناز دست در گردن گل
که گل از شاخ بیرون با طبق‌های نثار آمد
به خاک درفتد از تاک رز خراب انگور

۱) همچو طوق قمریان هر کس سراپا چشم شد
۲) در تاک نگر که با سرافرازی خویش
۳) مگر آن سرو سیم اندام عزم گلستان دارد
۴) پیام حسنش از باد سوی باغ آرد
۵۰- کدام ابیات با عبارت ذیل آن مفهوم همسانی دارند؟

مفتاح شو مفتاح را دندانۀ شو دندانۀ شو
(حیلت رها کن عاشقا دیوانه شو دیوانه شو)
کاهش نیست به مکر و جادوی یاری
(چنبر این فلک شعوه گر بگشایید)
که رحم اگر نکنند مدعی خدا بکنند
پشت زمین بار گران برگرفت
دندان چرخ سرکش خونخوار بشکنم
(گردون اگر دونی کند گردون گردان بشکنم)
چه خبر گویم با بی خبران
(کان را که خبر شد خبری باز نیامد)

الف) قفلی بود میل و هوا بنهاده بر دل‌های ما
ب) دیوی است جهان پیر و غداری
ج) تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار
(تا کرمست راه جهان برگرفت)
د) بر بام هفت قلعه گردون علم زخم
ه) با که گویم به جهان محرم کو

۱) ب، ج و د ۲) ب، د و ه ۳) ب و د ۴) د و ه

جامعه‌شناسی

۵۱- درستی و نادرستی هر یک از موارد زیر کدام است؟

● بررسی و مطالعه پدیده‌های انسانی و اجتماعی، با توجه به عمق آنها، به نتیجه‌گیری‌های غلط و اشتباه منجر نمی‌شود.
● این پرسش که چگونه می‌توان معنای زندگی و معنای کنش انسان‌های دیگر را فهمید، یکی از پرسش‌های مهم و کلیدی برای اندیشمندان علوم اجتماعی بوده است.

● قبل از انقلاب صنعتی، مسئله خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج داشت.
● لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و مستقل تفاوت‌های فردی - اجتماعی و وجوه مشترک انسان‌هاست.

۱) نادرست - درست - نادرست - درست
۲) درست - درست - درست - درست
۳) نادرست - نادرست - نادرست - نادرست
۴) درست - درست - نادرست - نادرست

۵۲- علت یا پیامد هر یک از موارد زیر چیست؟

● پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و دشواری فهم آنها
● معرفی جامعه‌شناسی تفهیمی - تبیینی توسط ماکس وبر
● رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری در قرن بیستم

۱) تنوع معانی - اثبات پدیده‌های اجتماعی با روش تجربی - به رسمیت شناخته نشدن علم تجربی
۲) وجود نظریات متفاوت - مقدمه و پیش‌نیاز دانستن تفهیم در روش علمی - تردید در تعیین مرز علم و غیر علم
۳) پیچیدگی کنش‌های انسانی - ضروری دانستن درک معنای پدیده‌های اجتماعی - تفسیر به عنوان روش مستقل
۴) تفاوت‌های فردی و اجتماعی - محدود دانستن علم به علم تجربی - عبور از ظاهر و دست یافتن به معنای پدیده‌ها

۵۳- به ترتیب هر یک از عبارات زیر، با کدام مورد مرتبط است؟

● کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند.
● موجب پیدایش معنای گوناگون و پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف درون هر جهان اجتماعی می‌شود.
● نوعی پژوهش کیفی براساس مشاهده مشارکتی است.
● مستلزم دسترسی به معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن است.

۱) رویکرد تفسیری - خلاق و فعال بودن انسان‌ها - مطالعه موردی - تولید معانی
۲) رویکرد تبیینی - تنوع و تکثر معانی - مطالعه موردی - بی‌بردن به هدف کنش
۳) رویکرد تفسیری - فعالیت و خلاقیت کنشگران - قوم‌نگاری - فهم کنش
۴) رویکرد تبیینی - عبور از ظاهر پدیده‌ها - قوم‌نگاری - پیدایش فرهنگ

۵۴- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- نخستین واکنش و جنبش اجتماعی در برابر چه چیزی شکل گرفت؟
 - در گذر زمان و شکل‌گیری جوامع پیچیده‌تر، کدام مورد ضروری‌تر و پیچیده‌تر می‌شود؟
 - وجه عینی و محسوس سیاست و جنبه الزام‌آور آن چیست؟
 - کدام مورد وجهه و شأنی به فرد عامل قدرت می‌دهد که همان اراده و قاطعیت اوست؟
- (۱) ثروت - سیاست - قدرت - ثروت
(۲) قدرت - عمل سیاسی - قانون - سازمان
(۳) دانش - تصمیم‌گیری - قدرت - شخصیت
(۴) ثروت - نظام سیاسی - قانون - مالکیت

۵۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر در کدام قسمت جدول جای می‌گیرند؟

منابع یا عوامل ثروت	ابزار اعمال قدرت	ارزش‌های اجتماعی
شخصیت	الف	ب
مالکیت	تشویقی	د
سازمان	ج	دانش

- ثروت
- قدرت
- تنبیهی
- اقناعی

(۱) ب - د - ج - الف (۲) د - ب - الف - ج (۳) د - ب - ج - الف (۴) ب - د - الف - ج

۵۶- کدام گزینه در ارتباط با سازمان نادرست است؟

- (۱) در درجه نخست با قدرت اقناعی خویشاوند است، به این معنا که اعمال قدرت اقناعی نیازمند وجود سازمان است.
- (۲) سهم منبع قدرت در جوامع امروزی در ارتباط با کسانی است که منافع، ارزش‌ها یا برداشتهای مشترکی دارند.
- (۳) لازمه سازمان، پذیرفتن هدف‌های سازمان توسط افراد و اعضای آن است.
- (۴) موجب اطاعت اقناعی دیگران می‌شود و وسیله جذب اطاعت دیگران است.

۵۷- به ترتیب، هر یک از موارد زیر با کدام مفهوم به درستی ارتباط دارد؟

- یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می‌شود یا با هدف حفظ آن.
- با مشخص کردن علم به علوم تجربی، صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه می‌کند.
- مجاز دانستن همه امور برای انسان.
- در این نظام آزادی مهم‌ترین ارزش اجتماعی است.

- (۱) نظام سیاسی - رویکرد تفسیری - لیبرالیسم - جمهوری اسلامی
- (۲) کنش سیاسی - رویکرد تبیینی - لیبرالیسم - لیبرال دموکراسی
- (۳) سیاست - رویکرد انتقادی - دموکراسی - لیبرال دموکراسی
- (۴) ارزش سیاسی - رویکرد تبیینی - جمهوری - جمهوری اسلامی

۵۸- درستی یا نادرستی هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب، کدام است؟

- پیدایش، قوام و دوام ارزش‌ها در دو قلمرو آرمانی و واقعی، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است.
- رویکردهای تبیینی و تفسیری، ملاک و معیاری برای داوری علمی درباره همه لایه‌های قدرت، سیاست و ارزش‌های سیاسی به دست می‌دهند.

● گافمن از جامعه‌شناسانی بود که برای تحقیق درباره بیمارستان روانی از طریق مشاهده مشارکتی به تحقیق پرداخت.

● ماکس وبر شهر را زیستگاهی که دارای قلعه و برج و بارو، بازار و ... است، تعریف می‌کند.

(۱) درست - نادرست - نادرست (۲) درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) نادرست - نادرست - درست - درست (۴) درست - نادرست - درست - درست

۵۹- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، با کدام دوره گسترش فرهنگ اسلامی مرتبط است؟

- عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد.

● اجرای تعزیه به فرمان ناصرالدین شاه در تهران

● ممنوع شدن استفاده از چادر، روبنده و روسری برای زنان و دختران ایرانی

● گوشزد کردن خطرات فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی

(۱) عصر نبوی - بیداری اسلامی - استعمار فرهنگی - بیداری اسلامی

(۲) عصر نبوی - دوران استعمار - استعمار فرهنگی - دوران استعمار

(۳) دوران خلافت - دوران استعمار - دوران استعمار - بیداری اسلامی

(۴) دوران خلافت - بیداری اسلامی - دوران استعمار - دوران استعمار

۶۰- به ترتیب، پیامد موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- محدود نشدن انسان به ابعاد دنیوی و این جهانی
- انعکاس حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره در ادبیات مدرن
- عقل‌گرایی و نفی وحی در روشنگری سده‌های هفدهم و هجدهم
- بحران معرفت‌شناختی

(۱) دستیابی انسان به کرامت و خلافت - تأکید بر ابعاد جسمانی و زیبایی‌های بدنی در فرهنگ غرب - دانش ایزاری - از دست رفتن امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها برای بشر

(۲) دستیابی انسان به کرامت و خلافت - اهمیت پیدا کردن رمان در فرهنگ غرب - دئیسم - از دست رفتن امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها برای بشر

(۳) اصالت انسان در کانون هستی به عنوان موجودی مقدس و متعالی - اهمیت پیدا کردن رمان در فرهنگ غرب - دانش ایزاری - شکل‌گیری علمی که توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد و صرفاً به صورت دانش ایزاری در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار می‌گیرد.

(۴) اصالت انسان در کانون هستی به عنوان موجودی مقدس و متعالی - تأکید بر ابعاد جسمانی و زیبایی‌های بدنی در فرهنگ غرب - دئیسم - شکل‌گیری علمی که توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد و صرفاً به صورت دانش ایزاری در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار می‌گیرد.

۶۱- به ترتیب، هر یک از عبارات‌های زیر به کدام موضوع اشاره دارد؟

- فرهنگ جدیدی که در پنج قرن اخیر کانون شکل‌گیری آن در اروپا بوده است.
- مطابقت دادن حرکات نماز با حرکات ورزشی و بیان مفید بودن آن برای سلامت بدن
- انسان مدرن خواسته‌های این جهانی خود را بدون آنکه نیازی به توجیه الهی و آسمانی داشته باشد به رسمیت می‌شناسد.
- علمی که توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد و صرفاً نوعی دانش ایزاری است.

- (۱) باورها و ارزش‌های بنیادین غرب - سکولاریسم آشکار - اومانیزم - علم عقلانی
- (۲) فرهنگ غرب - سکولاریسم پنهان - دئیسم - علم تجربی سکولار
- (۳) باورها و ارزش‌های بنیادین غرب - سکولاریسم آشکار - اومانیزم - علم شهودی
- (۴) فرهنگ غرب - سکولاریسم پنهان - اومانیزم - علم تجربی سکولار

۶۲- پاسخ سوالات زیر در کدام گزینه درج شده است؟ (به ترتیب)

- آباء کلیسا از چه شعارهایی استفاده می‌کردند؟
- در عمل چه مسیری را دنبال می‌کردند؟
- از اعتبار انداختن عقل به چه بهانه‌ای انجام می‌شد؟

- (۱) دینی و مسیحی - دنیاگرایی و سکولاریسم - تسلیم شدن در برابر کلیسا برای مقابله با قدرت‌های محلی
- (۲) معنوی و توحیدی - گسترش نفوذ کلیسا در میان مردم - به بهانه ایمان و وحی
- (۳) دینی و مسیحی - گسترش نفوذ کلیسا در میان مردم - تسلیم شدن در برابر کلیسا برای مقابله با قدرت‌های محلی
- (۴) معنوی و توحیدی - دنیاگرایی و سکولاریسم - به بهانه ایمان و وحی

۶۳- ترتیب زمانی هر یک از موارد زیر به شکل صحیح در کدام گزینه آمده است؟

- الف) زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا
- ب) انکار دخالت دین در امور دنیوی
- ج) مواجهه اروپاییان با مسلمانان
- د) فرصت بروز و ظهور یافتن پادشاهان و قدرت‌های محلی

- (۱) ج، الف، د و ب (۲) ب، د، الف و ج (۳) الف، ب، ج و د (۴) الف، د، ج و ب

۶۴- قبل از ظهور غرب جدید، کشورهای مختلف به چه صورت می‌توانستند از منظر فرهنگی روی یکدیگر تأثیر بگذارند؟

- (۱) از طریق استعمار کشور مقصد و انتخاب حاکمان محلی برای آنها
- (۲) از طریق روابط تجاری و گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی و هضم و جذب گروه مهاجم
- (۳) از طریق روابط سیاسی، نظامی و اقتصادی بین کشورها
- (۴) از طریق گسترش و نفوذ دست‌اندرکاران وابسته به کشور مبدأ در کشور مقصد

- ۶۵- به ترتیب، درست یا نادرست بودن هر یک از عبارتهای زیر را مشخص کنید.
- امت اسلامی با الهام از انقلاب اسلامی مرحله جدیدی را در گسترش فرهنگ جهانی اسلام آغاز کرده است.
 - سکولاریسم از نتایج منطقی اومانیزم است.
 - رنسانس به معنای «تولد دوباره» و «تجدید حیات» است و از قرن سیزدهم تا پانزدهم میلادی را شامل می‌شود.
 - استعمار مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید بود.
- (۱) نادرست - درست - نادرست (۲) درست - نادرست - درست - نادرست
- (۳) درست - نادرست - نادرست - درست (۴) نادرست - درست - نادرست - درست

روان‌شناسی

۶۶- سارا دانشجویی است که قصد مهاجرت دارد، بنابراین تصمیم می‌گیرد طی مدت ۹ ماه در کلاس‌های آمادگی آزمون تافل به صورت گروهی، شرکت کند تا به تدریج به وضعیت قبولی در این آزمون نزدیک گردد، اما بعد از گذشت ۶ ماه متوجه می‌شود که پیشرفت بسیار کمی داشته و کلاس‌های گروهی برای تقویت سطح زبان کافی نبوده است و ناامیدانه کلاسش را رها کرده و از قبولی آزمون صرف‌نظر می‌کند. با توجه به مثال مذکور، به ترتیب سارا در کدام‌یک از مراحل حل مسئله دچار اشتباه شده است؟ و برای حل مسئله از چه روشی استفاده کرده است؟

- (۱) به کارگیری راه‌حل مناسب برای حل مسئله - روش خرد کردن
 (۲) بازبینی و اصلاح راه‌حل - روش خرد کردن
 (۳) بازبینی و اصلاح راه‌حل - روش کاهش تفاوت وضعیت موجود و مطلوب
 (۴) به کارگیری راه‌حل مناسب برای حل مسئله - روش کاهش تفاوت وضعیت موجود و مطلوب
- ۶۷- رویارویی با هر یک از مسائل «الف» و «ب» به ترتیب، فرد را در چه وضعیتی قرار می‌دهد؟
 الف) تأثیر رضایت‌مندی کارمندان یک مجموعه از تسهیلات لازم بر افزایش بهره‌وری آن مجموعه.
 ب) تشخیص ابتلاء به بیماری ام‌اس در یک فرد.

(۱) برای حل آن راه‌حل مشخص و استاندارد وجود دارد - دستیابی به راه‌حل در آن آسان‌تر است.
 (۲) اقدامات استاندارد و مشخص برای حل آن وجود ندارد - موقعیت اولیه در آن به راحتی قابل شناسایی نیست.
 (۳) موانع روشن‌تری دارد - تعریف دقیق هدف در آن کار سختی است.
 (۴) نمی‌توان تضمین کرد به هدف موردنظر دست می‌یابد - علت‌های مشخص و محدودی دارد.

۶۸- کدام عبارت درباره راهکار مشاورانی که به دانش‌آموزان توصیه می‌کنند، هنگامی که موفق به حل مسائل ریاضی نمی‌شوند مدتی آن را کنار بگذارند و بعد از مدتی مجدداً به حل آن بپردازند، درست است؟

(۱) نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمان مشخص، منجر به فراموشی راه‌حل‌های مسئله می‌شود، در نتیجه هنگام مراجعه مجدد، حل مسئله اتفاق خواهد افتاد.

(۲) اغلب دانشمندان با استفاده از همین روش قادر به اکتشافات و اختراعات بسیاری شده‌اند.
 (۳) این راهکار معمولاً زمانی استفاده می‌شود که به شدت درگیر مسئله هستیم اما قادر به حل آن نمی‌باشیم.
 (۴) این دسته از مشاوران، دانش‌آموزان را به راهکاری تشویق می‌کنند که استفاده از آن در گذشته توسط برخی از افراد، موجب بهره‌مندی از الطاف الهی هم می‌شده است.

۶۹- به ترتیب عامل مؤثر بر حل مسائل درس اقتصاد با استفاده از دانسته‌های ریاضی با عامل حل کدام‌یک از مسائل زیر اثر معکوس دارد؟ و فردی که در حل مسائل تکالیف اقتصاد خود، جدیت کافی ندارد با چه نتیجه‌ای روبه‌رو خواهد شد؟

- (۱) مسئله هشت سکه - احتمال استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی توسط او بالا می‌رود.
 (۲) مسئله گره زدن دو طناب - درک او از مسئله ناقص خواهد بود.
 (۳) مسئله هشت سکه - احتمال انتخاب راه‌حل مناسب کاهش می‌یابد.
 (۴) مسئله گره زدن دو طناب - توانایی شناسایی موانع احتمالی را ندارد.

- ۷۰- درستی یا نادرستی هر یک از عبارتهای زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟
 الف) از آنجا که به همه چیزهایی که در دامنه توجهمان قرار می‌گیرد آگاهی کامل نداریم، گاهی با اصطلاح «تفکر ناخودآگاه» روبه‌رو هستیم.
 ب) یکی از دلایل بروز پرخاشگری، وضعیت عاطفی ناشی از ناتوانی در حل مسئله می‌باشد.
 ج) از آنجا که در روش بارش فکری، تمام راه‌حل‌های احتمالی ارائه می‌شوند، دستیابی به راه‌حل مسئله تضمین می‌گردد.
 د) بسیاری از مردم از واژه مسئله تصور مثبتی ندارند، چرا که توانمندی آنها محدود است.
 ه) مسائل پیچیده از آنجا که علل متعددی دارند، قابل تعریف نیستند.
- ۱) درست - درست - نادرست - درست - درست - درست
 ۲) درست - درست - نادرست - درست - درست - درست
 ۳) نادرست - درست - نادرست - نادرست - نادرست
 ۴) نادرست - نادرست - درست - درست - نادرست
- ۷۱- موقعیت‌های زیر به ترتیب بیانگر کدام یک از مراحل حافظه است؟
 ● آرمینا کلاس سوم ابتدایی است و جدول ضرب را همراه با ریتم یک موسیقی که قبلاً شنیده بود به یاد می‌آورد.
 ● دیانا در سؤالات چند گزینه‌ای، می‌تواند پاسخ درست را بین گروهی از پاسخ‌های موجود تشخیص دهد.
 ● آقای نوری، نتوانست بعد از ۲ دقیقه، شماره تلفن یازده رقمی را که روی صفحه نمایش رستوران ثبت شده بود به خاطر بسپارد و سپس آن را یادداشت کند.
- ۱) بازیابی - رمزگردانی - اندوزش
 ۲) رمزگردانی شنیداری - اندوزش - بازیابی
 ۳) اندوزش - بازیابی - رمزگردانی دیداری
 ۴) رمزگردانی معنایی - بازیابی - اندوزش
- ۷۲- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام نوع حافظه می‌شوند؟
 الف) حفظ کردن شماره کارت بانکی یک فرد برای انتقال وجه
 ب) به یاد آوردن تاریخ تولد دوست
 ج) تکرار یک نت موسیقی بلافاصله بعد از شنیدن آن
 د) حل کردن معما
- ۱) کاری - کاری - کوتاه‌مدت - معنایی
 ۲) کاری - بلندمدت - حسی - کاری
 ۳) بلندمدت - کوتاه‌مدت - رویدادی - حسی
 ۴) معنایی - کاری - حسی - کوتاه‌مدت
- ۷۳- کدام گزینه در مورد حافظه کاری نادرست است؟
 ۱) حافظه کاری به تصمیم‌گیری و قضاوت کمک می‌کند.
 ۲) حافظه کاری با میزان استفاده از اطلاعات رابطه معکوس دارد.
 ۳) ظرفیت ذخیره‌سازی حافظه کاری نسبت به حافظه کوتاه‌مدت قابل افزایش است.
 ۴) حافظه کاری فضایی برای طبقه‌بندی و مرور اطلاعات است.
- ۷۴- یادآوری اینکه شما کلیدهای منزل را به خانه آورده‌اید و آنها را در آشپزخانه آویزان کرده‌اید، در صورتی که شما آنها را در ماشین جا گذاشته‌اید، بیانگر آن است که ...
 ۱) در بازیابی اطلاعات ناتوان هستید.
 ۲) دچار تداخل اطلاعات شده‌اید.
 ۳) حافظه کاذب مواجه شده‌اید.
 ۴) به دلیل گذشت زمان، دچار فراموشی شده‌اید.
- ۷۵- هر کدام از فنون یا روش‌های تقویت و بهسازی حافظه که در ذیل آمده است به ترتیب مربوط به کدام مراحل حافظه هستند؟
 الف) پرهیز از همزمانی چند فعالیت
 ب) ساماندهی مطالب
 ج) بسط معنایی
 د) مرور کارآمد
 ه) برگرداندن مطالب به زبان خود
- ۱) ذخیره‌سازی - بازیابی - بازیابی - رمزگردانی - بازیابی
 ۲) رمزگردانی - ذخیره‌سازی - رمزگردانی - بازیابی - بازیابی
 ۳) ذخیره‌سازی - رمزگردانی - رمزگردانی - ذخیره‌سازی - ذخیره‌سازی
 ۴) رمزگردانی - بازیابی - رمزگردانی - ذخیره‌سازی - بازیابی

دفترچه شماره ۲

آزمون

پایه

۶

۱۲

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۹/۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۷۶	۹۵	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۹۶	۱۰۸	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۲	۱۰۹	۱۲۰	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
زبان عربی	—	درس ۳	درس ۳ (صفحه‌های ۳۷ تا ۴۶)
تاریخ	—	فصل ۲ (درس‌های ۴ تا ۷)	درس‌های ۷ و ۸
جغرافیا	—	فصل ۲ (درس‌های ۳ و ۴)	فصل ۲ (درس تا انتهای صفحه ۷۰)
فلسفه و منطق	—	فصل ۱ (درس‌های ۳ تا ۵)	بخش ۲ (درس‌های ۷ و ۸)
اقتصاد	فصل ۳ (درس‌های ۸ و ۹)	—	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (٧٦-٨٤)

۷۶- ﴿وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمَهُ اللَّهُ﴾:

- (۱) و هر کار نیکی که انجام می‌دهید، خدا آن را می‌داند!
 - (۲) و هر چه را از خوبی انجام دهید، خدا از آن آگاه است!
 - (۳) و هر چه را از خوبی انجام دهند، خداوند از آن آگاه است!
 - (۴) و هر آنچه را که از نیکی انجام می‌دهید، خداوند آن را می‌داند!
- ۷۷- «أَلَا يُعْجِبُكَ فَلَاحٌ عَجُوزٌ قَدْ بَلَغَ الثَّمَانِينَ مِنْ عَمْرِهِ وَ هُوَ يَغْرَسُ فَسِيلَةَ جَوْزٍ وَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَنْ يَأْكُلَ مِنْ ثَمَرِهَا، لِأَنَّ الْفَسِيلَةَ لِيَقْضَى عَشْرَ سِنَوَاتٍ حَتَّى تُثْمَرَ!»: آیا تو را به شگفت نمی‌آورد...

- (۱) کشاورز سالخورده‌ای که به هشتاد سالگی رسیده، حال آنکه که نهال گردویی را می‌کارد و می‌داند که او از میوه آن نخواهد خورد، چرا که ده سال باید سپری شود تا آن نهال میوه بدهد!
- (۲) پیرمرد کشاورزی که به هشتاد سالگی رسیده است، در حالی که یک نهال گردو را می‌کارد و می‌داند که از میوه‌هایش نخواهد خورد، چرا که آن نهال باید ده‌ها سال برای میوه دادنش طول بکشد!
- (۳) پیرمرد کشاورزی که هشتاد ساله شده است و او نهال گردویی را می‌کارد، حال آنکه می‌داند که از میوه آن نخواهد خورد، زیرا آن نهالی است که برای میوه دادن باید ده سال از عمر آن بگذرد!
- (۴) کشاورز پیری که به هشتاد سالگی رسیده است و او نهال گردویی را کشت می‌کند در حالی که می‌داند از میوه آن نخواهد خورد، زیرا آن نهالی است که باید ده‌ها سال سپری شود تا میوه بدهد!

۷۸- «يُقَدَّرُ أَنْ نَقَارَ الْخَشَبِ يَقْدِرُ أَنْ يَنْقُرَ جَذُوعَ الْأَشْجَارِ عَشْرَ مَرَّاتٍ فِي الثَّانِيَةِ دُونَ أَنْ تَضُرَّ هَذِهِ الضَّرْبَاتِ السَّرِيعَةِ دِمَاعَهُ!»:

- (۱) برآورد می‌شود که دارکوب در یک ثانیه ده‌ها بار به تنه‌های درختان نوک می‌زند، بی‌آنکه این ضربه‌های سریع باعث آسیب به مغزش شود!
- (۲) برآورد می‌کنند که دارکوب می‌تواند تنه درختان را ده‌ها بار در ثانیه نوک بزند، بدون اینکه این ضربه‌های شدید به مغز وی آسیب بزنند!
- (۳) تخمین زده می‌شود که دارکوب می‌تواند تنه‌های درختان را ده بار در ثانیه نوک بزند، بی‌آنکه این ضربه‌های سریع به مغزش آسیب بزنند!
- (۴) برآورد می‌شود که دارکوب قادر است به تنه درختان ده بار در ثانیه نوک بزند، بدون اینکه این ضربه‌های سریع به مغز وی آسیبی برسانند!

۷۹- «عِنْدَمَا لَمْ يُقْبَلْ ذَلِكَ الرَّجُلُ بِنَتِّهِ الصَّغِيرَةِ اِنْزَعَجَ النَّبِيُّ (ﷺ) كَثِيرًا وَ كَرِهَ سَلُوكَهُ فِي التَّفْرِيقِ بَيْنَ أَطْفَالِهِ الصَّغَارِ!»:

- (۱) وقتی آن مرد دختر کوچکش را نبوسید، پیامبر (ﷺ) را بسیار آزرده ساخت و ایشان رفتار او را در فرق گذاشتن بین کودکان کوچکش ناپسند دانست!
- (۲) وقتی آن مرد دختر کوچک خود را نبوسید، پیامبر (ﷺ) بسیار آزرده شد و رفتار او را از اینکه میان بچه‌های کوچکش فرق می‌گذارد، ناپسند دانست!
- (۳) وقتی آن مرد دختر کوچک خویش را نبوسید، پیامبر (ﷺ) بسیار آزرده خاطر گشت و رفتار او را در فرق گذاشتن میان بچه‌های خردسال خویش ناپسند دانست!
- (۴) پیامبر (ﷺ) وقتی دید که آن مرد دختر کوچکش را نمی‌بوسد، بسیار عصبانی شد و رفتار او را در فرق گذاشتن میان بچه‌های کوچکش ناپسند دانست!

۸۰- «إِنَّ شَاهِدَ طَيْرَانَ أَصْفَرَ طَائِرٍ عَلَى الْأَرْضِ وَكَذَلِكَ أَيْضاً تَسْمَعُ إِحْدَاثَ الطَّنِينِ بِجَنَاحِيهِ فَهَذَا سَيُثِيرَانِ تَعْجَبُكَ!»:
چنانچه

(۱) پرواز دو پرندۀ کوچک را روی زمین ببینی، و همچنین پدید آوردن صدایی با دو بالش را هم بشنوی، پس این دو تعجبت را بر می‌انگیزند!

(۲) پرواز کوچک‌ترین پرندۀ را بر روی زمین ببینی، و همچنین پدید آوردن صدا با بال‌هایش را نیز بشنوی، پس اینها شگفتی‌ات را برانگیخته خواهند کرد!

(۳) پرواز کوچک‌ترین پرندۀ را بر روی زمین مشاهده کنی، و همین‌طور ایجاد شدن صدا با دو بالش را هم بشنوی، پس تو از این دو تعجب خواهی کرد!

(۴) پرواز دو پرندۀ کوچک‌تر بر زمین را مشاهده کنی، و همین‌طور ایجاد شدن صدا با بالش را نیز بشنوی، تعجبت از این دو برانگیخته خواهد شد!

۸۱- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) كَلَا الْفَرِيقَيْنِ قَوِيَّانِ فَتَسْجِلُ الْهَدَفَ بَيْنَهُمَا أَمْرٌ صَعْبٌ جَدًّا! هر یک از دو تیم قوی هستند، لذا به ثمر رساندن گل میان آنها واقعاً کار سختی است!

(۲) إِنِّي وَاللَّهِ لَأَخْتُ هَذَا الرَّجُلِ مِنَ الرِّضَاعَةِ، لِمَ لَا تُصَدِّقُونَ كَلَامِي؟! به خدا سوگند من خواهر تنی این مرد هستم، چرا سختم را باور نمی‌کنید؟!

(۳) لَيْتَ أَخِي إِبْرَاهِيمَ يَأْتِي قَبْلَ أَنْ يَمْلَأَ الْمَلْعَبَ الْمُتَفَرِّجُونَ! کاش برادرم ابراهیم بیاید پیش از اینکه ورزشگاه از تماشاچیان پر شود!

(۴) بَعْدَ أَنْ يُعْتَقْنَا الْأَمِيرُ نَعُودُ إِلَى قَبِيلَتِنَا وَنُبَيِّنُ أَخْلَاقَهُ لِلْجَمِيعِ! پس از اینکه فرمانده ما را آزاد کند، به سوی قبیلهٔ خویش بر می‌گردیم و اخلاق او را برای همه بیان می‌کنیم!

۸۲- عَيْنُ الْخَطَا: رَحِمَ اللَّهُ إِمْرَأًا...: خدا رحمت کند انسانی را

(۱) يَرَى اللَّهَ حَاضِرًا: خدا را حاضر می‌بیند.

(۲) وَلَا يَخَافُ إِلَّا ذَنْبَهُ: و از گناهش فقط بترسد.

(۳) وَلَا يُقَدِّمُ إِلَّا الْعَمَلَ الصَّالِحَ: و تنها عمل صالح پیش بفرستد.

(۴) وَيَجْعَلُ مَأْوَاهُ الصَّبْرَ وَالصَّلَاةَ! و پناهگاهش را صبر و نماز قرار دهد!

۸۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ: «پدرم با خوشحالی می‌گفت: میوه دادن این نهال‌ها چه سریع است!».

(۱) كَانَ يَقُولُ أَبِي فَرِحًا: مَا أَسْرَعَ إِثْمَارُ هَذِهِ الْفَسَائِلِ!

(۲) أَبِي الْمَسْرُورِ كَانَ يَقُولُ: إِثْمَارُ هَذِهِ الْفَسَائِلِ سَرِيعٌ!

(۳) أَبِي قَالَ وَهُوَ كَانَ مَسْرُورًا: مَا أَسْرَعَ أَثْمَارَ هَذِهِ الْجُوزَاتِ!

(۴) كَانَ يَقُولُ أَبِي فَرِحًا: أَثْمَارُ هَذَا الْجُوزَاتِ أَسْرَعُ!

۸۴- عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْمَفْهُومِ: ﴿وَمَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ﴾

(۱) نیکی‌ی ار در محلّ خود نبود

(۲) نیک است و بد است مردم گیتی

(۳) نیک دشوار توان کردن و بد سخت آسان!

(۴) نیک ار کنی بگیردت روز واپسین!

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ، ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنْسَبُ النَّصِّ: (٨٩-٨٥)

الفطر(فارچ) نباتٌ لاِيحتوي على الكلوروفيل (هو المادّة الخضراء الّتي تستعملها النباتات في صنع الغذاء) و يحصل على الموادّ الغذائيّة من الهواء الرّطب و الأرض الرّطبة و بعض الحيوانات الصّغيرة. يُوجد الفطر بأنواع مختلفة في الشّكل و الحجم و اللّون. نرى أكثر من ١٢٠ ألف نوع من الفطر في العالم و لا يكون صالحاً للأكل إلاّ ألفاً نوع منه. هو مصدر غنيّ بالأحماض المعدنيّة و البروتينات و الفيتامينات خاصّة فيتامين سيّ فهو بديلٌ للأشخاص الّذين لايفضّلون تناول اللّحوم. يبدأ الفطر حياته في الطّبيعة دون تدخّل الإنسان عن طريق الغبار و هو طريق لايشركه غيره من النباتات. أطلق المصريّون القدماء عليه اسم «غذاء الملوك» لأنّه كان منحصراً على موائد (جمع المائدة) الملوك و الأغنياء. و استخدمه اليونانيّون في تغذية الجنود قبل المعارك لزيادة قوتهم الجسمانيّة.

٨٥- «إنّ الفطر يكتسب غذاءه من». ماهو المناسب للفراغ؟

- (١) نباتات تحتوي على الكلوروفيل!
- (٢) التراب الّذي لا يكون جافاً!
- (٣) الغبار الموجود في الجوّ!
- (٤) الحيوانات الّتي لا تُثري بالعين!

٨٦- عيّن الصّحيح:

- (١) الفطر في تكثيره لا يحتاج إلى تيّاز الهواء!
- (٢) أكثر أنواع الفطر ليست لها الأحماض المعدنيّة و الفيتامينات!
- (٣) لا يقدر على شراء بعض أنواع الفطر إلاّ الملوك!
- (٤) بعض أنواع الفطر غذاء مناسب لمن يريد أن يقوّي جسمه!

٨٧- عيّن الصّحيح:

- (١) الفطور نباتاتٌ خضراء نستعملها في طبخ الطّعام!
- (٢) الجنود اليونانيّون كانوا يستخدمون الفطور في المعارك أمام المصريّين!
- (٣) لو لا إنسان على الأرض لزالّت الفطور!
- (٤) لا نبات يقدر على التكاثر عبر الغبار إلاّ الفطور!

■ ■ ■ عيّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصّرفي: (٨٨ و ٨٩)

٨٨- «لاِيحتوي - المعارك - يَحْصُلُ - ألفاً»

- (١) لاِيحتوي: فعل مضارع للنفي - للغائب - مزيد ثلاثي من باب افتعال (حروفه الأصليّة: «ح و ي») - لازم - معلوم / فعل و فاعل و الجملة وصفيّة
- (٢) المَعَارِك: اسم - جمع مكسّر على وزن «مفاعِل» (مفردة «مَعْرَكَة» و هي مؤنث) - معرب - معرّف بأل / مضاف إليه و مجرور بالكسرة
- (٣) يَحْصُلُ: فعل مضارع - للمفرد المذكر الغائب أو للغائب - ليس له حرف زائد - لازم - معلوم / فعل و مع فاعله جملة فعليّة
- (٤) ألفاً: اسم - مفرد مذكر - من الأعداد الأصليّة - معرّف بأل - معرب / مُستثنى و مرفوع بالألف

٨٩- «الموادّ - أكثر - صالحاً - تناول»

- (١) الموادّ: اسم - جمع تكسير (مفردة: مادّة على وزن «فاعل») - معرب - معرّف بأل / موصوف و مجرورٌ به حرف جرّ
- (٢) أكثر: مفرد مذكر - اسم تفضيل (على وزن «أفعل») - معرب - نكرة / مفعول و منصوب بالفتحة
- (٣) صالحاً: اسم - مفرد مذكر - مؤنثه: صالحة - اسم فاعل مأخوذ من فعل مجرد ثلاثي - معرب - نكرة / خبر - «يكون» و منصوب
- (٤) تناول: فعلٌ ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي من باب «تفاعل» - معرب / فعل و فاعل و مفعوله «اللّحوم»

■ عین المناسب فی الجواب عن الأسئلة التالية: (۹۵-۹۰)

- ۹۰- **عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:**
 (۱) في مُنْتَصِفِ النَّهَارِ تُضَعُّ هَذِهِ الْحَيَّةُ ذَنْبُهَا فِي الرَّمْلِ!
 (۲) هَلْ تَعْلَمِينَ أَنَّ شَجَرَةَ الْجُوزِ تُثْمِرُ بَعْدَ سَنَتَيْنِ عَادَةً!
 (۳) الْوَالِدُ لَا يَفْرُقُ بَيْنَ أَطْفَالِهِ فَيَقْبَلُ الْبِنْتَ وَيُجْلِسُهَا عِنْدَهُ!
 (۴) الطَّائِرُ الطَّنَانُ يَحْرَكُ جَنَاحَيْهِ ثَمَانِينَ مَرَّةً فِي الثَّانِيَةِ!
- ۹۱- **عین فعلاً يُمكن أن يُترجم إيجابياً (مثبت):**
 (۱) في مَحْضَرِ النَّبِيِّ (ص) مَا قَبِلَ الرَّجُلُ إِلَّا ابْنَهُ!
 (۲) مَا طَالَعْتُ لَيْلَةَ أَمْسٍ كَتَبْتَنِي إِلَّا كِتَابَ الْعَرَبِيَّةِ!
 (۳) لَا يَصِلُ أَحَدٌ إِلَى الْغَايَاتِ الْعَالِيَةِ إِلَّا الْمُجْتَهِدُ!
 (۴) ﴿لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا﴾
- ۹۲- **عین المستثنى مؤكداً:**
 (۱) ذَهَبْتُ الْبَنَاتُ إِلَى الْبَيْتِ إِلَّا وَاحِدَةً مِنْهُنَّ كَانَتْ تَنْتَظِرُ أُمَّهَا!
 (۲) لَيْسَ لِلْعَبْدِ الصَّالِحِ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا عَمَلٌ إِلَّا خِدْمَةُ النَّاسِ!
 (۳) لَا أَحَبُّ أَنْ أُكْتَسَبَ فِي هَذِهِ الْامْتِحَانَاتِ إِلَّا الدَّرَجَاتُ الْعَالِيَةُ!
 (۴) إِنْ النَّاسُ لَا يَبْأَسُونَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرِينَ!
- ۹۳- **عین ما ليس فيه أدوات الشرط:**
 (۱) مَنْ يُقْصِرْ فِي آدَاءِ وَاجِبَاتِهِ الْيَوْمَ لَا يَصِلُ إِلَى أَهْدَافِهِ غَدًا!
 (۲) مَا كُنْتُ أَتَوَقَّعُ أَنْ تَلَامِيزَ فِي هَذَا الصَّفِّ قَدْ دَرَسُوا جَيِّدًا!
 (۳) مَنْ يَتَفَكَّرُ فِيمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنَ الظُّوَاهِرِ الطَّبِيعِيَّةِ يُشَاهِدُ قُدْرَةَ اللَّهِ!
 (۴) بَعْدَ هَذِهِ التَّجَارِبِ فَهَمْتُ أَنْ مِنْ أَرَادَ الْحَيَاةَ فَعَلِيهِ أَنْ لَا يَخَافَ الْغَدَاةَ!
- ۹۴- **عین فعلاً يُمكن ترجمته في زمانين:**
 (۱) إِنْ تَسَكَّتْ أَمَامَ الَّذِي خَاطَبَكَ جَاهِلًا تَسْخَطُ الشَّيْطَانَ!
 (۲) مَا يُسَبِّبُ بِأَنْكَ تَمْتَنِعُ عَنِ الذَّنُوبِ فَهُوَ رَحْمَةٌ مِنَ اللَّهِ!
 (۳) مَنْ تَكَبَّرَ أَمَامَ الْآخَرِينَ فَسَوْفَ يَجْعَلُهُ اللَّهُ مَهَانًا فِي الْآخِرَةِ!
 (۴) إِنْ تُعَامَلُوا النَّاسَ مَعَامَلَةً حَسَنَةً تَجِدُوا اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا!
- ۹۵- **عین ما يَخْتَلِفُ فِيهِ جَوَابُ الشَّرْطِ:**
 (۱) إِذَا فَكَّرَ الْإِنْسَانُ قَبْلَ الْكَلَامِ فَهُوَ يَسْلَمُ مِنَ الْخَطَا غَالِبًا!
 (۲) مَنْ أذْنَبَ وَهُوَ يَضْحَكُ دَخَلَ النَّارَ وَهُوَ يَبْكِي!
 (۳) إِنْ يَقْطَعُ أَحَدٌ كَلَامَ الْآخَرِينَ فَهُوَ قَلِيلُ الْأَدَبِ!
 (۴) مَنْ يَسْهَرُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَعَيْنُهُ لَا تَكُونُ بَاكِيَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ!

تاریخ

- ۹۶- موضع انگلیسی‌ها در آغاز (الف) و پایان (ب) سلطنت رضاشاه پیرامون رابطه ایران و آلمان چه بود؟ (به ترتیب)
 (۱) الف: انگلیس در صدد برآمد برای رفع مشکلات اقتصادی به آلمان کمک کند ب: با رسیدن ارتش آلمان و فرانسه به چاه‌های نفت باکو، رضاشاه را وادار به استعفا کردند.
 (۲) الف: موافقت با همکاری ایران و آلمان به منظور رهنیدن آلمان از مصائب جنگ جهانی اول ب: ارتش آلمان در خاک شوروی به سوی هند پیشروی کردند و در نتیجه انگلیس رضاشاه را از سلطنت برکنار کرد.
 (۳) الف: موافقت با همکاری ایران و آلمان به منظور جلوگیری از خطر نفوذ کمونیسم در آلمان ب: منابع نفت جنوب با حملات هیتلر به خطر افتاد و سیاست انگلیس نسبت به رضاشاه تغییر کرد.
 (۴) الف: امکان فعالیت‌های تجاری و صنعتی آلمان را فراهم کرد ب: از کمک‌های تسلیحاتی رضاشاه به هیتلر ممانعت کرد.
 ۹۷- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟
 (الف) انگلستان با صدور اعلامیه بالقور نظر خود را با ایجاد سرزمین یهودی در فلسطین اعلام کرد.
 (ب) سازمان ملل در سال ۱۹۱۸ و پس از جنگ اول جهانی، با حمایت انگلیس و آمریکا دولت جعلی اسرائیل را به رسمیت شناخت.
 (ج) تشکیل دولت جعلی اسرائیل در قلب دنیای اسلام یک هدف کوتاه‌مدت استعماری بود که با سکوت کشورهای اسلامی میسر شد.
 (د) کشور فلسطین در محل تقاطع قاره‌های آسیا، اروپا و آفریقا و در مسیر آبی دریای مدیترانه، دریای سرخ و اقیانوس هند واقع شده است.
 (۱) نادرست - نادرست - درست
 (۲) درست - نادرست - نادرست
 (۳) نادرست - درست - درست
 (۴) درست - درست - نادرست

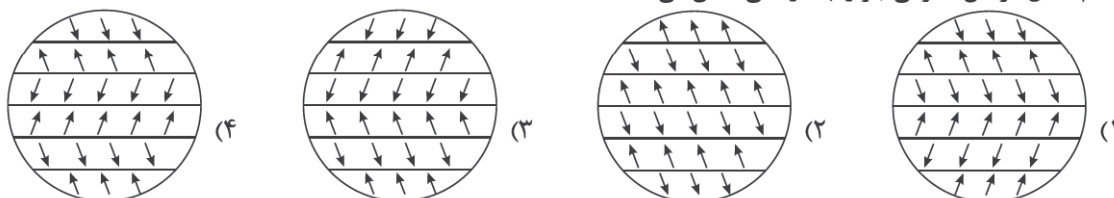
- ۹۸- هر کدام از عبارات زیر مربوط به کدام یک از حاکمان تک‌حزبی و نظامی است؟
 الف) در بعد روابط خارجی سودای احیای امپراتوری روم باستان و تسلط بر دریای مدیترانه و شمال آفریقا را در سر می‌پروراند.
 ب) معتقد بود که برای به دست آوردن فضای حیاتی باید سرزمین‌هایی را در اروپا فتح کرد.
 ج) در عرصه روابط خارجی به دنبال تسلط بر برخی سرزمین‌های شرقی اروپا بود.
 د) به دلیل عدم قطع رابطه دوستانه با آلمان، مجبور به استعفا شده و به جنوب غربی اقیانوس هند تبعید شد.
- ۱) هیتلر - استالین - رضاشاه - موسولینی
 ۲) موسولینی - هیتلر - استالین - رضاشاه
 ۳) استالین - موسولینی - موتسوهیتو - هیتلر
 ۴) روزولت - موتسوهیتو - استالین - موسولینی
- ۹۹- بعد از جنگ دوم جهانی کدام کشورها تابع نظام کمونیستی شدند؟ تنش بین دو قدرت جهانی با چه عنوانی مشهور شد؟ کدام پیمان‌های سیاسی و نظامی از نتایج این رویارویی است؟ (به ترتیب)
 ۱) آلمان، ایتالیا، کره شمالی و چین - بلوک غرب و بلوک شرق - ناتو و ورسای
 ۲) اروپای شرقی و کشورهای اقماری - استعمار نو - ورسای و نورنبرگ
 ۳) متحدین و اروپای شرقی - بلوک غرب و بلوک شرق - عدم تجاوز و ورسای
 ۴) چین، شوروی و کره شمالی - جنگ سرد - ناتو و ورشو
- ۱۰۰- عبارت زیر با کدام گزینه مرتبط است؟
 «پس از جنگ جهانی دوم با تأسیس سعی شد تا از نظم نوینی که بر جهان حاکم شده بود محافظت شود؛ اما اولین ضربه کاری را به این نظم جدید وارد کرد.»
 ۱) جامعه ملل در ژنو - حمایت ایران و تشکیل دولت فلسطین در خاورمیانه
 ۲) سازمان‌های بین‌المللی متعدد در آمریکا - ظهور انقلاب اسلامی ایران
 ۳) رژیم غاصب اسرائیل - جنبش‌های استقلال طلبانه در جنوب شرقی آسیا و آفریقا
 ۴) جمهوری خلق چین - پیروزی کمونیست‌ها به رهبری مائو
- ۱۰۱- علت مخالفت شیخ فضل‌الله نوری با مشروطیت و مخالفت آیت‌الله مدرس با جمهوری خواهی موردنظر رضاخان چه بود؟
 ۱) نگرانی از نفوذ غرب و غرب‌گرایان سکولار در اداره کشور - مخالفت با برقراری جمهوری به جای سلطنت به دلیل نگرانی از افزایش قدرت رضاخان
 ۲) نگرانی از استفاده از قوانین کشورهای غربی و جلوگیری از مشروطه مشروعه - مخالفت آیت‌الله مدرس با نفوذ کشور انگلستان تحت عنوان مشروطه
 ۳) نفوذ دموکرات‌ها و جلوگیری از نظارت قوانین توسط علما - حضور استبداد و استعمار در ایران
 ۴) درگیری اعتدالیون و دموکرات‌ها که به تعطیلی مجلس اول انجامید - ایجاد مجلس مؤسسان و روی کار آمدن سلطنت مطلقه رضاخان که مستبدتر از استبداد شاهان قاجاری بود.
- ۱۰۲- کدام عبارت در رابطه با تغییر حکومت ایران بعد از شکست انگلیس در قرارداد ۱۹۱۹ نادرست است؟
 ۱) آبرون سایید، فرمانده نظامی نیروهای انگلیس با کمک فکری و سیاسی سیدضیاءالدین طباطبایی در صدد تغییر حکومت ایران برآمد.
 ۲) احمد شاه به سیدضیاءالدین طباطبایی چنین القا کرد که حرکت نظامی رضاخان، برای حفظ کشور ضروری است.
 ۳) نیروهای قزاق روز سوم اسفند ۱۲۹۹ وارد تهران شدند و نقاط حساس پایتخت را تسخیر کردند.
 ۴) انگلیس برای رسیدن به اهداف خود بعد از قرارداد ۱۹۱۹ با انتخاب دو مهره سیاسی و نظامی به موفقیت دست یافت.
- ۱۰۳- عبارات زیر را با توجه به گزینه‌های داده شده تکمیل کنید.
 الف) دلیل مهاجرت یهودیان در سده‌های نخست میلادی از فلسطین به یثرب بود.
 ب) مورخان و سیره‌نویسان به درگیری‌های پیاپی قبایلی در یثرب اشاره کرده‌اند که نام داشتند.
 ج) در سال سیزدهم بعثت گروهی از مردم یثرب با پیامبر پیمانی بستند که مضمون آن بود.
 د) تصمیم پیامبر برای مهاجرت از مکه به مدینه پس از آگاهی ایشان از صورت گرفت.
- ۱) حضور در نبرد احزاب و گرفتن زمین‌های زراعی - بنی قینقاع و بنی نضیر - عدم حمایت از مشرکان مدینه - توطئه عبدالله ابن ابی
 ۲) ثروت یثرب و اراضی خوب کشاورزی - بنی نضیر و بنی قریظه - اعضای قبیله‌های اوس و خزرج همراه پیامبر شدن - واقعه شعب ابی‌طالب
 ۳) آزار و اذیت امپراتوری روم - اوس و خزرج - بیانگر نفوذ و گسترش چشمگیر اسلام در یثرب - دسیسه دارالندوه
 ۴) تجارت و کسب سود از طریق ربا - اوس و خزرج با رهبری عبدالله ابن ابی - پیمان عقبه دوم و حضور قبایل یثرب - توطئه قتل

- ۱۰۴- کدام اقدام پیامبر سرآغاز تأسیس امت و حکومت اسلامی بود و پس از آن چگونه الگوی حکومتی ایشان تکمیل شد؟
- (۱) واقعه غدیر و ختم نزول آیات قرآن - فتح مکه به صورت مسالمت‌آمیز و پاکسازی کعبه از بت‌ها و نیز قبول اسلام توسط قریش
 - (۲) وحدت مهاجرین و انصار - تشکیل نیروی نظامی به دنبال نزول آیات جهاد
 - (۳) پیمان برادری، تحکیم وحدت دینی بدون در نظر گرفتن وابستگی‌های قبیله‌ای - برگزیدن حضرت علی به عنوان برادر پیامبر
 - (۴) پیمان نامه مدینه - نزول تدریجی آیات جهاد، خمس، زکات و جزیه
- ۱۰۵- جمله زیر از کیست و خطاب به چه کسانی گفته شد؟ دلیل آن نیز بود.
- «تمام قرآن را تلاوت کردم و برای اعراب و غیراعراب به اندازه تکه چوبی برتری نیافتم.»
- (۱) حضرت علی (علیه السلام) - طلحه و زبیر - اعتراض به شیوه توزیع بیت‌المال و برتری عرب و قریش بر عجم و موالی
 - (۲) امام حسن (علیه السلام) - اشراف بنی‌امیه - تهدید، تطمیع و تشویق معاویه به برتری اعراب
 - (۳) امام حسین (علیه السلام) - خلفای اموی - بیت‌المال را همچون خزانه شخصی انگاشتن آنان
 - (۴) امام سجاد (علیه السلام) - سپاه یزید در واقعه عاشورا - نهضت عاشورا و شهادت امام حسین (علیه السلام)
- ۱۰۶- فراخواندن مردم به حکومت «آل محمد» از اقدامات بود و برای جنبش ضد اموی از مردم خراسان استفاده کردند که دلیل آن بود.

- (۱) شیعیان و پیروان حضرت علی (علیه السلام) - همراهی با ابومسلم خراسانی
 - (۲) علویان، عباسی - پرداخت مالیات سنگین
 - (۳) داعیان عباسی - دوری از مرکز خلافت و درگیری قبیله‌های مهاجر عرب
 - (۴) شعوبیه - پرداخت مالیات سنگین و تبعیض نژادی
- ۱۰۷- مصداق موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟ (به ترتیب)
- (الف) فتح و پیروزی آشکار برای اسلام
 - (ب) شکست مرتدان و پیامبران دروغین
 - (ج) تشدید تعصبات طایفه‌ای و قبیله‌ای
 - (د) ترویج تفکر جبرگرایی
 - (ه) اجتناب از سیاست عرب‌گرایی
- (۱) فتح مکه - عمر - معاویه - عباسیان - هارون الرشید
 - (۲) قادسیه - حضرت علی (علیه السلام) - ابوبکر - عثمان - عمر بن عبدالعزیز
 - (۳) صلح حدیبیه - ابوبکر - عثمان - معاویه - عباسیان
 - (۴) جنگ بدر - حضرت علی (علیه السلام) - عمر - معاویه - هارون الرشید
- ۱۰۸- درباره سیاست مذهبی و فعالیت‌های علمی و فرهنگی فاطمیان کدام گزینه نادرست است؟
- (۱) در شهرهای قلمرو خود به نام امامان خود خطبه می‌خواندند و از عالمان شیعی حمایت می‌کردند.
 - (۲) از مذاهب عقل‌گرا بود و برای ترویج اصول عقاید خود به علوم مختلف به ویژه فلسفه و کلام توجه خاصی نشان می‌دادند.
 - (۳) داعیان مسلط به تعالیم اسماعیلی، توانستند این مذهب را تا هندوستان و ماوراءالنهر گسترش دهند.
 - (۴) به منظور آنکه دانشگاه الازهر بتواند نقشی همچون بیت‌الحکمة بغداد داشته باشد، استادان بزرگی برای تدریس فقه، نجوم، طب و ادبیات گماشته شدند.

جغرافیا

- ۱۰۹- کدام گزینه براساس طبقه‌بندی آب و هوایی «کوپن» در مورد آب و هوای «C» درست است؟
- (۱) بارش تابستان بیشتر از زمستان - مناسب برای جنگل‌های مخروطی سردسیری
 - (۲) بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم - مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار
 - (۳) بارش تابستان بیشتر از زمستان - مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار
 - (۴) بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم - مناسب برای جنگل‌های مخروطی سردسیری
- ۱۱۰- کدام شکل گردش عمومی جو را به درستی نشان می‌دهد؟

۱۱۱- کدام گزینه عبارت داده شده را به درستی کامل می کند؟

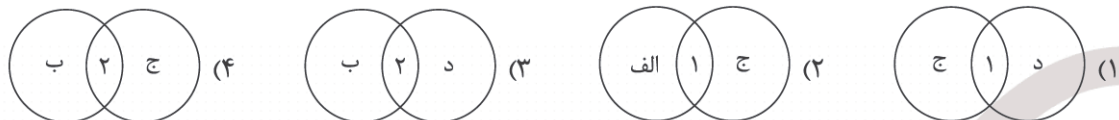
«وقتی هوای یک منطقه سرد می شود،»

- (۱) مولکول های آن به هم نزدیک تر می شوند و تعدادشان در واحد حجم بیشتر می شود.
 (۲) مولکول ها سریع تر حرکت می کنند و از هم فاصله می گیرند.
 (۳) مولکول های آن به هم نزدیک تر می شوند، در نتیجه از وزن و فشار هوا در واحد حجم کاسته می شود.
 (۴) مولکول ها سریع تر حرکت می کنند و هوای سرد سنگین و به سمت پایین یا سطح زمین فرود می آید.
- ۱۱۲- اگر هوازدگی فیزیکی (۱) و هوازدگی شیمیایی (۲) باشد، با توجه به عبارت های داده شده کدام گزینه درست است؟

الف) حفر زمین توسط موش ها و موربانه ها

ب) گیاهان در حال پوسیدن

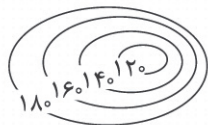
ج) باکتری های تجزیه کننده

۱۱۳- «رگ» از نظر فرایند اشکال فرسایشی با کدام گزینه مشابه نیست؟

- (۱) حفره (۲) ستون دریایی (۳) آب سنگ (۴) طاق دریایی

۱۱۴- کدام گزینه نیم رخ توپوگرافی منحنی میزان داده شده را نشان می دهد؟

۱۱۵- کدام یک از گزینه های زیر به ترتیب مربوط به تقاضای کمی و تقاضای کیفی حمل و نقل است؟

- (۱) کاهش زمان - رفاه و ایمنی بیشتر
 (۲) افزایش مسیریها - بهبود سرعت
 (۳) بهبود سرعت - کاهش هزینه ها
 (۴) کاهش زمان - افزایش وسایل حمل و نقل
- ۱۱۶- اگر شاخص انحراف ۱۴۵ و طول مسیر قابل احداث بین دو مکان ۲۵۰ کیلومتر باشد، طول مسیر مستقیم حدوداً چند کیلومتر است؟
- (۱) ۱۷۲ (۲) ۱۶۸ (۳) ۲۱۰ (۴) ۱۹۶

۱۱۷- برای حفظ ایمنی در حمل و نقل کدام فعالیت ها صورت می گیرد؟

- الف) وضع قوانین و مقررات
 ب) استفاده از حمل و نقل چندوجهی
 ج) تقویت فرهنگ بیمه
 د) گسترش حمل و نقل عمومی
- (۱) الف و د (۲) ب و ج (۳) الف و ج (۴) ب و د

۱۱۸- کدام موارد از ویژگی های اتوبوس های برقی است که آن را نسبت به سایر شیوه های حمل و نقل عمومی مجزا می کند؟

- (۱) تعداد زیادی مسافران شهری را جابه جا می کند و آلاینده گی کمتری دارد.
 (۲) ترافیک ندارد و عمر موتورشان زیاد است.
 (۳) تعداد زیادی مسافران شهری را جابه جا می کند و ترافیک ندارد.
 (۴) هوا را آلوده نمی کند و عمر موتورشان زیاد است.

۱۱۹- کدام گزینه عبارت داده شده را به درستی تکمیل می کند؟

«برای رفتن از یک مکان به مکان های دیگر،»

- (۱) هر چه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می گیرند کمتر باشد، قابلیت دسترسی به آن مکان مطلوب تر است؛ زیرا تعداد نقاط بیشتر به معنای تراکم رفت و آمد و تأخیر زمانی بیشتر است.
 (۲) هر چه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می گیرند بیشتر باشد، قابلیت دسترسی به آن مکان مطلوب تر است؛ زیرا تعداد نقاط کمتر به معنای تراکم رفت و آمد و تأخیر زمانی بیشتر است.
 (۳) هر چه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می گیرند بیشتر باشد، قابلیت دسترسی به آن مکان مطلوب تر است؛ زیرا تعداد نقاط بیشتر به معنای تراکم رفت و آمد و تأخیر زمانی بیشتر است.
 (۴) هر چه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می گیرند کمتر باشد، قابلیت دسترسی به آن مکان مطلوب تر است؛ زیرا تعداد نقاط بیشتر به معنای تراکم رفت و آمد و تأخیر زمانی کمتر است.

۱۲۰- کدام گزینه دربارهٔ حمل و نقل ریلی درست است؟

- (الف) به سرمایهٔ زیادی نیاز ندارند.
 (ب) مسافر و بار بیشتری حمل می‌شود.
 (ج) ترافیک ندارد.
 (د) بازدهی هزینهٔ سرمایه‌گذاری جبران‌ناپذیر است.
- (۱) الف و ب (۲) ج و د (۳) الف و د (۴) ب و ج

فلسفه و منطق

۱۲۱- کدام گزینه رابطهٔ انسان و عالم عقول را بهتر تبیین می‌کند؟

- (۱) روح انسانی که متصل به عالم عقول شده است با توجه به بهره‌مندی از شهود، دیگر نیازی به استدلال ندارد.
 (۲) انسان می‌تواند از طریق باور و به عقل به معنای موجودی برتر از ماده، خود را متصل به عالم عقول کند.
 (۳) نفس انسانی که توانسته است دارای شناخت شهودی شود دیگر در افعال خود نیازی به ابزارهای مادی ندارد.
 (۴) اتصال به عالم عقول امری مرتبط با ارادهٔ انسانی است و برای رسیدن به آن باید انسان مراحل را طی کند.

۱۲۲- کدام گزینه دیدگاه هراکلیتوس دربارهٔ عقل است؟

- (۱) حقیقت لوگوس صرفاً به معنای تفکر و نیست.
 (۲) تفکر کردن همان نمود عقل متعالی و برتر می‌باشد.
 (۳) حقیقت متعالی و برتر ظهور وجود اشیاء و جهان است.
 (۴) کاربرد دوم عقل بیشتر مورد نظر هراکلیتوس بوده است.

۱۲۳- عقل عملی و نظری چیست؟

- (۱) دو نوع عقل که در وجود هر انسانی به صورت مادرزاد وجود دارد.
 (۲) عقل عملی صرفاً دربارهٔ امور اخلاقی و باید و نبایدها بحث نمی‌کند.
 (۳) عقل نظری با استفاده از روش غیرتجربی به دانش‌های خود می‌رسد.
 (۴) دو جنبه از فعالیت عقل که اولی به امور هست‌ها و دومی به باید‌ها می‌رسد.

۱۲۴- ظهور فلاسفه تجربه‌گرا در کنار فلاسفه عقل‌گرا نتیجه کدام گزینه است؟

- (۱) باور به توانمندی‌های عقلی محض
 (۲) مردود بودن استفاده از حواس در تفکر
 (۳) معرفت عقلی بدون نظارت تجربه، مردود است.
 (۴) کاربردهای مختلف از معنای عقل در فلسفه

۱۲۵- در کدام گزینه عقل فلسفی از نظر اوگوست کنت دقیق‌تر توضیح داده شده است؟

- (۱) نوعی از عقل که با آن می‌توان فلسفه را شناخت.
 (۲) همان تفکر فلسفی در موضوعات اساسی است.
 (۳) روشی تجربی که می‌تواند به حقایق جدید برسد.
 (۴) جنبه‌ای از عقل است که به معرفت‌های فلسفی می‌رسد.

۱۲۶- کدام گزینه ویژگی عصر پیش از باستان ایران است؟

- (۱) این زمان تنها کانون عقل‌گرایی اولیه در آن دوره بوده است.
 (۲) کاربرد تعقلی و استدلالی عقل بیشتر مورد توجه بوده است.
 (۳) وجود آموزه‌هایی که با استدلال قابل اثبات نبودند در آخر این دوره.
 (۴) گزارش‌های فردوسی و سهروردی معنای عقل و کاربرد آن را تعیین کردند.

۱۲۷- مخالفت با عقل به شکل نخست خود همان است.

- (۱) مخالفت با پدیده‌های عقلی بود که وصف غیراسلامی بودن گرفته بود.
 (۲) اتفاق مشابه با عقل در دورهٔ اول حاکمیت کلیسا قبل از رنسانس بود.
 (۳) اختلاف نظر در معنا و حوزه گزارش‌های عقل در مسیر کسب معرفت و دانش بود.
 (۴) عدم باور به ضروری بودن استفاده از سخنان فلاسفه و اندیشمندان گذشته بود.

۱۲۸- منظور از عقل در شعر زیر چیست؟

- «غیر این عقل تو، حق را عقل‌هاست که بدان تدبیر اسباب سماست»
 (۱) عقل استدلالی - عقل اول
 (۲) فرشتگان - موجودات روحانی
 (۳) عقل اول - عقل فعال
 (۴) عقل انسانی - فرشتگان

۱۲۹- معرفت‌های زیر در کدام مرحله از عقل درک می‌شوند؟

- مربع چهار زاویه دارد.
 - تمام زیرمجموعه‌های یک مجموعه برابر با مجموعه است.
 - جسم یا رشد می‌کند یا رشد نمی‌کند.
- (۱) عقل بالملکه - عقل بالملکه - عقل بالفعل
(۲) عقل بالفعل - عقل بالملکه - عقل بالملکه
(۳) عقل بالملکه - عقل بالفعل - عقل بالفعل
(۴) عقل بالفعل - عقل بالفعل - عقل بالملکه

۱۳۰- کدام گزینه درست است؟

- (۱) ایمانی که همه قسمت‌های آن توانایی اثبات با عقل را داشته باشد ارزشمند است.
(۲) تفسیرهای قرآنی فلاسفه همان نشان‌دهنده عقلی بودن معارف وحیانی است.
(۳) نتیجه استفاده از هر سه ابزار شناخت به صورت جداگانه، رسیدن به یک حقیقت است.
(۴) معرفت شهودی یکی از مراتب وحی الهی است که برای انسان‌های عادی قابل دستیابی می‌باشد.

۱۳۱- طرح تمثیل غار در راستای نشان دادن کدام ویژگی بارز زندگی سقراط بود؟

- (۱) مبارزه با سوفسطائیان
(۲) صرف عمر در اصلاح جامعه
(۳) نقش فلسفه در زندگی انسان
(۴) حرکت انسان به سمت حقیقت

۱۳۲- گزارش سهروردی از وجود سلسله کیانیان حاکی از چیست؟

- (۱) آغاز فلسفه از ایران باستان
(۲) روش متفاوت ایرانیان در فلسفه نسبت به متفکران یونان
(۳) نامشخص بودن ابتدای زمانی فلسفه
(۴) تقدم فلسفه ایران باستان بر فلسفه یونان

۱۳۳- این گفته ملاصدرا که «گرفتار کسانی شده‌ام که فهم و اندیشه از افق وجودشان غروب کرده است. هر دیدگاه علمی و عرفانی و هر مسیر فلسفی را حرام می‌دانند و طرد می‌کنند و آنان را که توانسته‌اند اسرار الهی و اشارت‌های رمزگونه انبیا را درک کنند، منحرف می‌شمارند.» یادآور کدام ویژگی تفکر فلسفی در او است؟

- (۱) استقلال در اندیشه
(۲) دوری از مغالطات
(۳) معناداری زندگی
(۴) رهایی از عادات غیرمنطقی

۱۳۴- سقراط چگونه خدا را اثبات کرد؟

- (۱) با مشاهده انسان، پی به ناطق بودن آن می‌بریم.
(۲) با چشیدن شوری، به قبول وجود نمک آشنا می‌شویم.
(۳) با قبول راه رفتن در انسان به قبول داشتن پا پی می‌بریم.
(۴) دریا وجود دارد، پس باید آب برای ایجاد دریا هم وجود داشته باشد.

۱۳۵- با ظهور سوفسطائیان سوال فلسفی اندیشمندان آن روزگار از حوزه تبیین عقلانی مسائل به منتقل شد.

- (۱) معرفت‌شناسی - هستی‌شناسی
(۲) هستی‌شناسی - معرفت‌شناسی
(۳) دگرگونی‌های طبیعت - شکاکیت مطلق
(۴) فطرت اول - فطرت ثانی

۱۳۶- این بیت شعر یادآور آراء کدام فیلسوف یونان باستان است؟

- «خیر و شر و خشک و تر زان هست شد
کز طبیعت خیر و شر آمیختند»
(۱) تالس
(۲) هراکلیتوس
(۳) پارمنیدس
(۴) فیثاغورث

۱۳۷- به عقیده پارمنیدس چون وجود از لاجرم به وجود نمی‌آید، پس

- (۱) حقیقت لایتغیر است.
(۲) حقیقت ازلی و ابدی است.
(۳) حقیقت تناقض‌آمیز است.
(۴) با حواس درک‌شدنی نیست.

۱۳۸- کدام گزینه در ارتباط با عبارت هراکلیتوس که می‌گفت «در یک رودخانه دو بار نمی‌توان شنا کرد» درست‌تر است؟

- (۱) اشاره به اولین توجه به دو مفهوم بودن و شدن دارد.
(۲) در جهان هستی دائماً اضداد در حال تبدیل به یکدیگر هستند.
(۳) نظر اول او سازنده این دیدگاه که جهان ثابت نیست شد.
(۴) به دلیل تغییر و تحول دائمی جهان، جهان را نمی‌توان شناخت.

۱۳۹- اساسی ترین مبنای نظری برای این اعتقاد سوفسطائیان که علم ساخته و پرداخته ذهن است، کدام است؟

- ۱) هر کس به هر اندیشه‌ای رسید، همان درست است. (۲) حقیقت نسبی است و از فردی به فرد دیگر متفاوت است.
 - ۳) واقعیت وجود ندارد و اگر باشد هم قابل دسترسی نیست. (۴) هدفشان پیروزی بر رقیب بود نه رسیدن به حقیقت.
- ۱۴۰- کدام گزینه درباره «نمی‌دانم» سقراط درست است؟
- ۱) اشاره به نوعی جهل دارد که مقدمه کسب دانش است.
 - ۲) دانایی وصفی است که مطلقاً متعلق به خداوند است.
 - ۳) نشانگر نادانی سقراط در برابر همه علوم و دانش‌ها بود.
 - ۴) باور به عدم امکان شناخت در جامعه‌ای که سوفیست‌ها در آن حضور دارند.

اقتصاد

۱۴۱- کدام یک از مجموعه افراد جزء جمعیت بیکار محسوب می‌شوند؟

- ۱) دانش‌آموز زیر ۱۵ سالی که در کنار درس خواندن مشغول کار کردن است.
 - ۲) کارمند بازنشسته تأمین اجتماعی که فعالیت کاری ندارد.
 - ۳) فارغ‌التحصیل رشته مهندسی کامپیوتر که از جست‌وجوی کار دلسرد شده و دنبال کار نمی‌گردد.
 - ۴) فردی پس از ۱۵ سال فعالیت دامداری کار خود را ترک می‌کند و بعد از آن همچنان به دنبال کار می‌گردد.
- ۱۴۲- کدام گزینه به درستی به پیامد بیکاری و رکود برای دولت اشاره دارد؟
- ۱) با پدید آمدن رکود و افزایش بیکاری، دولت‌ها بیمه بیکاری کمتری پرداخت می‌کنند.
 - ۲) با افزایش بیکاری دولت‌ها مجبورند مالیات بیشتری دریافت کنند؛ چون تولید در کشور کاهش یافته است.
 - ۳) با افزایش بیکاری، درآمد مالیاتی دولت‌ها کاهش یافته و همچنین هزینه‌های دولت برای برنامه‌های اجتماعی افزایش می‌یابد.
 - ۴) با پدید آمدن رکود و کاهش تولید، دولت مجبور به پرداخت مالیات بیشتری به افراد می‌شود.
- ۱۴۳- کدام گزینه تعریف درستی از رابطه «رکود، بیکاری و بازار نیروی کار» دارد؟

- ۱) با کاهش دستمزدها، کارگران میل کمتری به کار دارند و به همین دلیل بیکاری افزایش پیدا می‌کند و سپس موجب کاهش رکود می‌شود.
- ۲) کاهش دستمزد و اخراج نیروی کار به دلیل رکود، موجب افزایش بیکاری و قرار گرفتن کشور در وضعیت زیر منحنی مرز امکانات می‌شود.
- ۳) با افزایش دستمزد، عرضه نیروی کار کاهش و تقاضای نیروی کار افزایش می‌یابد.
- ۴) گاهی در اقتصاد به عرضه‌کنندگان نیروی کار که صاحبان شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران آن هستند، کارفرما گفته می‌شود.

۱۴۴- درست یا نادرست بودن هر یک از عبارتهای زیر را مشخص کنید.

- بیکاری اصطلاحی کوتاه‌مدت است و در همه کشورها وجود دارد.
 - روش کلی در تعیین میزان فقر مقایسه نیازمندی افراد با توانایی آنها برای دستیابی به آن نیازهاست.
 - اولین وسیله مبادله، کالاهای طرفدار در هر منطقه بودند.
 - پول‌های کاغذی، فلزی و الکترونیکی خصوصیت اعتباری دارند.
 - در زمان تورم، بانک مرکزی برای کنترل شرایط، سیاست پولی انقباضی را در پیش می‌گیرد.
- ۱) درست - درست - درست - نادرست - درست
 ۲) نادرست - درست - درست - درست - نادرست
 ۳) نادرست - درست - درست - درست - نادرست
 ۴) درست - نادرست - درست - درست - نادرست

محل انجام محاسبات

۱۴۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر ناظر به چه نوع سیاست پولی از سوی بانک مرکزی اعمال می‌شود؟

- افزایش بیست و پنج درصدی سطح عمومی قیمت‌ها
- افزایش حجم نقدینگی
- رکود شدید در بازار و عدم خرید و فروش

- (۱) سیاست انقباضی - سیاست انبساطی - سیاست انبساطی
- (۲) سیاست انبساطی - سیاست انبساطی - سیاست انقباضی
- (۳) سیاست انقباضی - سیاست انقباضی - سیاست انقباضی
- (۴) سیاست انقباضی - سیاست انقباضی - سیاست انبساطی

۱۴۶- اگر جدول زیر مربوط به یک جامعه فرضی باشد، به ترتیب:

- حجم پول در این جامعه چند واحد است؟
- حجم سپرده کوتاه مدت چقدر است؟

حجم اسکناس	۸۷۰ واحد
حجم سپرده بلندمدت	۱۹۰ واحد
حجم مجموع سپرده‌های دیداری و شبه پول	۹۳۰ واحد
حجم مسکوکات	۳۵۰ واحد
حجم سپرده دیداری	۲۷۰ واحد
حجم چک پول‌ها	۴۲۰ واحد

(۱) ۱۱۹۰ - ۴۷۰

(۲) ۱۹۱۰ - ۶۸۰

(۳) ۱۱۹۰ - ۶۸۰

(۴) ۱۹۱۰ - ۴۷۰

۱۴۷- آقای احمدی سالانه ۱۹ میلیون تومان پس‌انداز به منظور هزینه‌های غیرمترقبه می‌کند و بعد از دو سال به فکر خرید ماشین قسطی می‌افتد. کدام مورد به ترتیب وظایف چهارگانه پول مربوطه را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) پس‌انداز و حفظ ارزش - پرداخت‌های آینده
- (۲) پرداخت‌های آینده - پرداخت‌های آینده
- (۳) پرداخت‌های آینده - پس‌انداز و حفظ ارزش
- (۴) پس‌انداز و حفظ ارزش - پس‌انداز و حفظ ارزش

۱۴۸- اگر جدول زیر مربوط به سه جامعه فرضی باشد و نرخ تورم در این جوامع یکسان باشند، به ترتیب:

- سطح قیمت‌ها در سال ۲۰۱۳ در کشور A چقدر است؟
- سطح قیمت‌ها در سال ۲۰۱۲ در کشور B چقدر است؟

کشور	سطح قیمت‌ها در سال ۲۰۱۲	سطح قیمت‌ها در سال ۲۰۱۳
A	۱۴۰,۰۰۰	?
B	?	۷۵۶,۰۰۰
C	۳۴۰,۰۰۰	۴۰۸,۰۰۰

(۱) ۱۹۴,۰۰۰ - ۶۳۰,۰۰۰

(۲) ۱۹۴,۰۰۰ - ۶۸۰,۰۰۰

(۳) ۱۶۸,۰۰۰ - ۶۳۰,۰۰۰

(۴) ۱۶۸,۰۰۰ - ۶۸۰,۰۰۰

۱۴۹- کدام گزینه ترتیب تاریخچه پول را به درستی ذکر می‌کند؟

- (۱) مبادلات پاپاپای ← پول ثبتي ← رسیده‌های کاغذی
- (۲) پول تحریری ← پول دیجیتال ← پول الکترونیکی
- (۳) کالاهای بادوام و پرترفدار ← رسیده‌های کاغذی ← پول الکترونیکی
- (۴) رسیده‌های کاغذی ← فلزات گرانبها ← پول‌های دیجیتالی

۱۵۰- اگر جمعیت یک جامعه ۴۲ میلیون نفر باشد و ۶ میلیون نفر زیر ۱۵ سال داشته باشند، بر فرض اینکه جمعیت غیرفعال این جامعه ۷ میلیون نفر باشد، جمعیت بیکار چقدر باشد تا نرخ بیکاری در این جامعه ۳۵٪ باشد؟

- (۱) ۱۱,۴۵۰,۰۰۰ نفر (۲) ۱,۱۵۰,۰۰۰ نفر (۳) ۱,۵۱۰,۰۰۰ نفر (۴) ۱۱,۵۴۰,۰۰۰ نفر

محل انجام محاسبات

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۹
۲ آذر ۱۴۰۳

پاسخنامه انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستاران
۱	ریاضی و آمار	مهران موحدی	امیر زراندوز - داود بوالحسنی	ابوالفضل فروغی - مانی موسوی
۲	علوم و فنون ادبی	حنیف افخمی	احمد بهزادی - داود تالشی	محمد کاوسی - محمود کاظمی
۳	جامعه‌شناسی	بهزاد اندرز	بهزاد اندرز - سید هانی رکن‌الدینی	احسان اسدی - محمود کاظمی
۴	روان‌شناسی	علی محسنی	فاطمه ابطحی - فاطمه عباسی	احسان اسدی - نگار کاتبی
۵	زبان عربی	کاظم غلامی	سمانه ریحانی - زهرا فرزانه - خالد مشیرپناهی	مبینا بهرامی - سمانه ریحانی
۶	تاریخ	معین‌الدین تقی‌زاده	زهرا باصری	احسان اسدی - نگار کاتبی
۷	جغرافیا	بهروز یحیی		احسان اسدی - محمود کاظمی
۸	فلسفه و منطق	محمد تفقیدی	محمد تفقیدی - معصومه روزبهانی	احسان اسدی - محمود کاظمی
۹	اقتصاد	علی محسنی	فیروز کریمی - محمدرضا مبارکی	نگار کاتبی - محمود کاظمی

واحد فنی (به ترتیب حروف الفبا)

زهرا احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین‌الدین تقی‌زاده - پریا رحیمی - مهرداد شمسی - راضیه صالحی - انسیه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

گزینه ۱ صحیح است.

با توجه به زوج مرتب‌های $(1, 5)$ و $(1, x^2 - 4x)$ برای تابع بودن باید مؤلفه‌های دوم برابر باشند. پس:

$$x^2 - 4x = 5 \Rightarrow x^2 - 4x - 5 = 0 \Rightarrow (x+1)(x-5) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x+1=0 \Rightarrow x=-1 \\ x-5=0 \Rightarrow x=5 \end{cases}$$

به ازای مقادیر به دست آمده مجدداً f را بازنویسی می‌کنیم:

$$x = -1 \Rightarrow f = \{(1, 5), (-3, 4), (-3, y), (-5, 10)\}$$

$$\xrightarrow{\text{تابع } f} y = 4 \Rightarrow x - y = -1 - 4 = -5$$

$$x = 5 \Rightarrow f = \{(1, 5), (3, 4), (-3, y), (1, 10)\} \Rightarrow$$

با توجه به وجود زوج مرتب‌های $(1, 5)$ و $(1, 10)$ تابع نمی‌باشد. پس $x = 5$ قابل قبول نمی‌باشد.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۲۳)

گزینه ۲ صحیح است.

الف) همواره نمی‌تواند درست باشد مثلاً در تابع $f(x) = \{(1, 3), (2, 1), (3, 2)\}$ دامنه و برد با هم برابرند ولی تابع همانی نمی‌باشد.

ب) همواره درست است. چون در تابع همانی $f(3x) = 3x$ و $f(-3x) = -3x$ پس مجموع آنها برابر صفر است. $(3x) + (-3x) = 0$

ج) همواره نمی‌تواند درست باشد. زیرا مثلاً به ازای $k = 5$ داریم:

$$f(5x) = m$$

$$\Delta f(x) = 5m$$

m و $5m$ لزوماً با هم برابر نیستند.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۳۲)

گزینه ۲ صحیح است.

$$f(-\sqrt{3}) \xrightarrow{\text{ضابطه وسطی}} (-\sqrt{3})^2 - 1 = 3 - 1 = 2$$

$$-3 < -2 \Rightarrow f(-3) = -5$$

$$2 > 1 \Rightarrow f(2) = 3(2) - 1 = 5 \Rightarrow A = \frac{2 + (-5)}{2(5)} = -\frac{3}{10}$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۲۷)

گزینه ۴ صحیح است.

در تابع ثابت اولاً از همهٔ عضوهای دامنه باید پیکان خارج شود ثانیاً فقط به یک عضو از مجموعهٔ دوم وصل شود. پس گزینه‌های ۱ و ۲ ثابت نیستند اما در تابع همانی هر عضو از مجموعهٔ اول (دامنه) باید دقیقاً به همان عضو از مجموعهٔ دوم وصل شود. پس گزینهٔ ۴ تابع همانی می‌باشد زیرا $f(1) = 1, f(2) = 2, f(3) = 3, f(4) = 4$.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۳۲)

گزینه ۳ صحیح است.

با توجه به اینکه سرعت پرشدن بیشتر از سرعت خالی شدن است، پس شیب ابتدای نمودار باید از شیب انتهایی نمودار بیشتر باشد. در ضمن به مدت یک ساعت حجم آب استخر تغییری نکرده است. پس به صورت تابع ثابت باید رسم شود و گزینهٔ ۳ صحیح است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۳۳)

گزینه ۱ صحیح است.

با توجه به اینکه f تابعی ثابت است، پس $f(x) = k$ و با توجه به همانی بودن g داریم: $g(x) = x$. پس داریم:

$$g(2) = 2, \begin{cases} f(5) = k \\ f(3) = k \\ f(4) = k \end{cases}$$

$$k \times k = \frac{3k+2}{2} \Rightarrow 2k^2 = 3k+2 \Rightarrow 2k^2 - 3k - 2 = 0 \Rightarrow \Delta = 25$$

$$\begin{cases} k_1 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{3+5}{4} = 2 \\ k_2 = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{3-5}{4} = -\frac{1}{2} \end{cases}$$

با توجه به اینکه برد تابع f عددی منفی است لذا $f(x) = -\frac{1}{2}$ قابل قبول بوده و $f(\sqrt{2}) = -\frac{1}{2}$.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۰)

گزینه ۱ صحیح است.

با توجه به اینکه f تابعی ثابت است پس $f(m) = k$ و $f(n) = k$.

$$k + 2k = (3k)(k) \Rightarrow 3k = 3k^2 \Rightarrow 3k^2 - 3k = 0$$

$$\Rightarrow 3k(k-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k = 0 \\ k = 1 \end{cases}$$

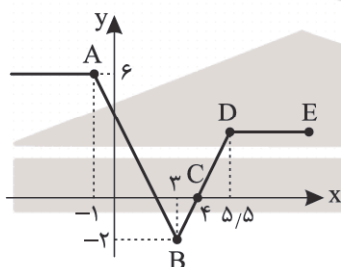
تابع ثابت f غیرصفر است لذا $k = 0$ قابل قبول نیست و به ازای $k = 1$ داریم $f(x) = 1$ با توجه به اینکه نقاط داده شده روی نیمساز ربع اول و سوم قرار دارند داریم:

$$\begin{cases} 2m - 5 = 1 \Rightarrow 2m = 6 \Rightarrow m = 3 \checkmark \\ n - 3 = m \Rightarrow n - 3 = 3 \Rightarrow n = 6 \checkmark \end{cases} \Rightarrow m + n = 9$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۰)

گزینه ۱ صحیح است.

با توجه به اینکه $f(0)$ و $f(7)$ خواسته شده است پس ضابطهٔ خطی تابع f را در محدودهٔ $-1 \leq x \leq 3$ و $3 \leq x \leq 5/5$ می‌نویسیم:

$$A = \begin{bmatrix} -1 \\ 6 \end{bmatrix}, B = \begin{bmatrix} 3 \\ -2 \end{bmatrix} \Rightarrow \text{شیب} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{6 - (-2)}{-1 - 3} = \frac{8}{-4} = -2$$

$$y = -2x + b \xrightarrow{\begin{bmatrix} 3 \\ -2 \end{bmatrix}} -2 = -2(3) + b \Rightarrow b = 4$$

$$\Rightarrow y_{AB} = -2x + 4 \xrightarrow{x=0} f(0) = 4$$

$$B = \begin{bmatrix} 3 \\ -2 \end{bmatrix}, C = \begin{bmatrix} 4 \\ 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \text{شیب} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{-2 - 0}{3 - 4} = 2$$

$$y = 2x + b \xrightarrow{\begin{bmatrix} 4 \\ 0 \end{bmatrix}} 0 = 2(4) + b \Rightarrow b = -8$$

$$\Rightarrow y_{BD} = 2x - 8$$

۱۱. گزینه ۱ صحیح است.

نکات مهم:

۱- وقتی جمله عمومی دنباله حسابی را داشته باشیم ضریب n همان اختلاف مشترک است. مثلاً در دنباله $a_n = 10n + 4$ می توان گفت که $d = 10$ است.

۲- با داشتن جمله عمومی، برای به دست آوردن هر جمله دلخواه، کافی است به جای n شماره جمله مورد نظر را قرار دهیم.

$$a_n = 3 - 5n \xrightarrow{\text{ضریب } n \text{ همان } d \text{ است}} d = -5$$

$$a_n = 3 - 5n \xrightarrow{n=20} a_{20} = 3 - 5(20) = 3 - 100 = -97$$

$$\Rightarrow \frac{a_{20}}{d} = \frac{-97}{-5} = 19.4$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶۴)

۱۲. گزینه ۳ صحیح است.

از نمودار داده شده متوجه می شویم که دنباله حسابی ما افزایشی (صعودی) است. چون مقدار جملات، مرتباً در حال زیاد شدن هستند. پس اختلاف مشترک باید عددی مثبت باشد. با توجه به گزینه ها فقط مقدار $(\sqrt{2} - 1)$ عددی مثبت است چون $\sqrt{2} \approx 1.4$ است. پس:

$$\sqrt{2} - 1 \approx 1.4 - 1 = 0.4$$

در گزینه های ۱ و ۲ دقت دارید که اعداد منفی به توان عدد فرد رسیده اند پس علامت منفی از بین نمی رود:

$$(-2)^3 = -8, \left(-\frac{1}{2}\right)^3 = -\frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶۴)

۱۳. گزینه ۲ صحیح است.

$$\xrightarrow{\text{دنباله ارتفاع مجسمه ها}} 20, 22, 24, \dots, 182$$

$$\xrightarrow{\text{دنباله حسابی است}} d = 22 - 20 = 2$$

$$n = \frac{\text{جمله اول} - \text{جمله آخر}}{d} + 1 = \frac{182 - 20}{2} + 1 = \frac{162}{2} + 1$$

$$= 81 + 1 = 82$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶۴)

۱۴. گزینه ۴ صحیح است.

$$2a_{n+1} = 2a_n + 12$$

در رابطه بازگشتی دو طرف تساوی را بر عدد ۲ تقسیم کنیم:

$$a_{n+1} = a_n + 6$$

پس دنباله ای حسابی با اختلاف مشترک $d = 6$ داریم، لذا:

$$a_{100} = a + 99d = 8 + 99(6) = 8 + 594 = 602$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۷۱)

۱۵. گزینه ۱ صحیح است.

$$2, \underbrace{\bigcirc, \bigcirc, \dots, \bigcirc}_{k \text{ واسطه حسابی}}, 502$$

$$d = \frac{\text{جمله اول} - \text{جمله آخر}}{k+1} = \frac{502 - 2}{9+1} = \frac{500}{10} = 50$$

واسطه پنجم همان جمله ششم دنباله است:

$$a_6 = a + 5d = 2 + 5(50) = 2 + 250 = 252$$

توجه کنید چون دنباله افزایشی است، ۲ جمله اول و ۵۰۲ جمله آخر است.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۷۱)

با توجه به اینکه نقطه D روی خط BD می باشد و مختصات طول آن $5/5$ می باشد، پس با جاگذاری مختصات عرض آن را به دست می آورید.

$$y_D = 2(5/5) - 8 = 11 - 8 = 3$$

پس مشخص است که معادله خط DE به صورت تابع ثابت $f(x) = 3$ می باشد و $f(y) = 3 + 4 = 7$

$$f(y) + f(0) = 3 + 4 = 7$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۳۲)

۹. گزینه ۳ صحیح است.

$$3x^2 - 1 = 2 \Rightarrow 3x^2 = 3 \Rightarrow x^2 = 1 \Rightarrow x = \pm 1$$

$$3x^2 - 1 = 5 \Rightarrow 3x^2 = 6 \Rightarrow x^2 = 2 \Rightarrow x = \pm\sqrt{2}$$

$$3x^2 - 1 = 11 \Rightarrow 3x^2 = 12 \Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow x = \pm 2$$

برای اینکه برد تابع عدد ۲ باشد، ورودی یا همان x می تواند ۱ یا -1 یا هر دو باشد پس برای برد ۲، ۳ حالت می توان در نظر گرفت. برای برد ۵ ورودی یا x می تواند $\sqrt{2}$ یا $-\sqrt{2}$ یا هر دو باشد. پس ۳ حالت هم برای برد ۵ داریم. به همین ترتیب ۳ حالت برای برد ۱۱ داریم. پس طبق اصل ضرب برای مجموعه A ، $3 \times 3 \times 3 = 27$ حالت می توان در نظر گرفت. در زیر چند حالت را نشان داده ایم:

$$A_1 = \{1, \sqrt{2}, 2\} \quad A_2 = \{-1, -\sqrt{2}, -2\}$$

$$A_3 = \{1, \sqrt{2}, -2\} \quad A_4 = \{1, -1, \sqrt{2}, 2\}$$

$$\dots \dots A_{27} = \{1, -1, \sqrt{2}, -\sqrt{2}, 2, -2\}$$

و کمترین مقدار مجموع اعضاء در حالت $A_2 = \{-1, -\sqrt{2}, -2\}$ به دست می آید که برابر است با $-3 - \sqrt{2}$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۲۴)

۱۰. گزینه ۲ صحیح است.

نمودار تابع $f(x) = x^2 - 4x + 3$ که مربوط به یک سهمی می باشد را رسم می کنیم. می دانیم طول رأس سهمی برابر $x_s = -\frac{b}{2a}$ است. پس

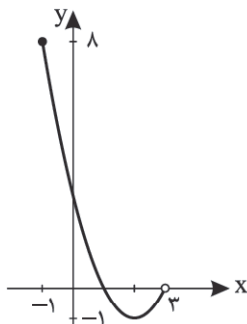
$$x_s = \frac{4}{2} = 2 \quad \text{و مختصات رأس سهمی برابر است با: } \begin{bmatrix} 2 \\ -1 \end{bmatrix}$$

$$f(2) = 2^2 - 4(2) + 3 = -1$$

نمودار سهمی را در فاصله $-1 \leq x < 3$ رسم می کنیم:

$$\begin{bmatrix} 3 \\ 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -1 \\ 8 \end{bmatrix}$$

با توجه به نمودار برد تابع به صورت $8 \leq y \leq -1$ می باشد و اعداد صحیح برد عبارتند از:

$$\{-1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}$$

که تعدادشان ۱۰ تا است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۲۴)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۲ صحیح است.

قصیده از رونق می‌افتد و غزل‌های عاشقانه و عارفانه رواج می‌یابد.
(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۲۲. گزینه ۴ صحیح است.

بیانگر «ذهن‌گرایی و توجه به دنیای درون» است چون از معشوق الهی صحبت می‌کند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۲۳. گزینه ۴ صحیح است.

الف) ظفرنامه شامی درباره تیمور است.

ج) امیرعلیشیر نوایی کتاب محاکمه اللغتين را به ترکی نوشت.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۳۸)

۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

چون توصیف بیت ۲ واقع‌گرا، ساده، محسوس و عینی است نشانگر سبک خراسانی است. ولی سایر گزینه‌ها بیانگر مفاهیم قلمرو فکری سبک عراقی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) بیانگر قضا و قدر است.

۳) بیانگر بی‌نیازی به هر دو عالم و دل‌بسته نبودن به تعلقات دنیوی

۴) تقابل عقل و عشق است. عشق را برتر از عقل می‌داند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۳۷)

۲۵. گزینه ۲ صحیح است.

بیانگر «تقابل عقل و عشق» است چون عشق را بر عقل برتری می‌نهد (مصراع اول) و عقل را می‌کوبد (مصراع دوم)

در سایر ابیات «پرهیز از زهد ریایی» در سبک عراقی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) صوفی شهر مال حرام می‌خورد یا رشوه می‌خورد الهی همیشه حیوان الاغ باقی بماند.

۳) زاهد از عشق بی‌خبر است و محتسب مست ریاکاری است.

۴) شیخ در نظر شاعران سبک عراقی پاکدامن نیستند بلکه ریاکار هستند.

توجه! گزینه ۴ عدم اختیار (قضا و قدر) را هم می‌رساند!!

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۲۶. گزینه ۱ صحیح است.

این گزینه جزء قلمرو فکری است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۳۹)

۲۷. گزینه ۲ صحیح است.

کاربرد واژگان عربی (صلح - خلاف - قدم - خوف - رجا) نشانگر سبک عراقی است.

در سایر گزینه‌ها نشانه‌های سبک خراسانی دیده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دو حرف اضافه برای یک متمم (به جهان در)

۳) کاربرد «همی» به جای «می» و «اندر» به جای «در»

۴) کاربرد واژه «ایدر» به جای «در»

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۲۸. گزینه ۲ صحیح است.

«گوهر» استعاره مصرحه از وصل و «دریای بی‌پایان» استعاره از عالم است. مصرع اول کنایه از اینکه با درد دلت را نرم کن و تناسب بین آب و دریا نیز واضح است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۷۳)

۱۶. گزینه ۴ صحیح است.

$$d = 4 \rightarrow \text{دنباله حسابی} \rightarrow 4, 8, 12, \dots, 296 \rightarrow \text{مضرب‌های } 4 \text{ کوچک‌تر از } 300 \text{ است}$$

$$n = \frac{\text{جمله اول} - \text{جمله آخر}}{d} + 1 = \frac{296 - 4}{4} + 1 = 74$$

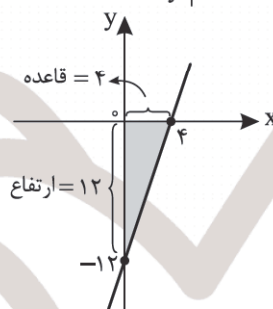
$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) \Rightarrow S_{74} = \frac{74}{2}(4 + 296) = 11100$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶۹)

۱۷. گزینه ۲ صحیح است.

برای تبدیل دنباله حسابی به خط باید n را به x و a_n را به y تبدیل کنیم، پس الان معادله خط به صورت $y = 3x - 12$ تبدیل می‌شود. حالا نمودار این خط را رسم کرده و مساحت ایجاد شده بین نمودار این خط و دو محور x ها و y ها را به دست می‌آوریم:

$$y = 3x - 12 \Rightarrow \begin{array}{c|c} x & y \\ \hline 4 & 0 \\ 0 & -12 \end{array}$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{\text{ارتفاع} \times \text{قاعده}}{2} = \frac{4 \times 12}{2} = 24$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶۶)

۱۸. گزینه ۳ صحیح است.

نکته: اگر k جمله متوالی از دنباله حسابی را با هم جمع کنیم و k عددی فرد باشد، مجموع این جملات برابر می‌شود با تعداد جملات، ضرب در جمله وسط.

تعداد جملات از a_1 تا a_{11} برابر ۱۱ تا است که عددی فرد است ضمناً جمله وسط آنها a_6 است. لذا داریم:

$$a_1 + a_2 + \dots + a_{11} = 11a_6 = 1210 \Rightarrow a_6 = \frac{1210}{11} = 110$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶۳)

۱۹. گزینه ۲ صحیح است.

$$\underbrace{(a_7)^2 - (a_6)^2}_{\text{اتحاد مزدوج}} = -300 \Rightarrow (a_7 - a_6)(a_7 + a_6) = -300$$

$$\Rightarrow a_7 - a_6 = -30 \xrightarrow{\text{جملات را باز می‌کنیم}} (a + 7d) - (a + 6d) = -30$$

$$\Rightarrow a + 7d - a - 6d = -30 \Rightarrow -d = -30 \Rightarrow d = 30$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶۳)

۲۰. گزینه ۲ صحیح است.

$$\frac{S_{10}}{S_8} = \frac{25}{16} \Rightarrow \frac{\frac{10}{2}(2a + 9d)}{\frac{8}{2}(2a + 7d)} = \frac{25}{16} \Rightarrow \frac{5(2a + 9d)}{4(2a + 7d)} = \frac{25}{16}$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین را ساده می‌کنیم}} \frac{2a + 9d}{2a + 7d} = \frac{5}{4} \Rightarrow 4(2a + 9d) = 5(2a + 7d) \Rightarrow 8a + 36d = 10a + 35d \Rightarrow 10a - 8a = 36d - 35d \Rightarrow d = 2a$$

$$\frac{a_{10}}{a_8} = \frac{a + 9d}{a + 7d} = \frac{a + 9(2a)}{a + 7(2a)} = \frac{19a}{15a} = \frac{19}{15}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۶۹)

پایه دوازدهم . آزمون ۴ . پاسفنامه انسانی

(خواجو به یاد لب تو وقتی می خواهد سخن بگوید همانند عیسی و به گفتار شیرین، می گوید.)

- (۲) تشبیه گسترده: قد بلند: مشبه / صنوبر: مشبه به / ماند: ادات تشبیه
(۳) تشبیه گسترده: عارض: مشبه / گل: مشبه به / گون: ادات تشبیه
(۴) تشبیه گسترده: می: مشبه / خون سیاوش: مشبه به / چو: ادات تشبیه

۳۴. گزینه ۲ صحیح است.

لعل: مجاز به علاقه مشابَهت یا استعاره مصرحه از لب مشعوق.
تشبیهات: دل همانند زلف / زلف همانند هندو (وجه شبه: سیاهی)
هندو زلف همانند دود / دل همانند طوطی

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۵۲)

۳۵. گزینه ۲ صحیح است.

اختیار وزنی «قلب» وجود ندارد.

سایر گزینه‌ها:

با توجه به تقطیع هجایی زیر:

(۱) اساس وزن بیت تکرار همسان (فعلاتن) است در ۴ رکن (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن). ولی در هر دو مصراع، رکن اول فعلاتن به جای فعلاتن آمده است. در رکن پایانی هر دو مصراع، رکن = فعلن به جای فعلن آمده است؛ پس ابدال است.

(۳) کسره اضافه (معنی) و (مرتبه) که کوتاه‌اند به بلند تبدیل می‌شود.

(۴) مصوت بلند (ی) در واژه معنی + مصوت (ب) آمده است، پس به کوتاه تبدیل می‌شود حذف همزه در (عزلت اگر) (وحشت از آبادانی است کم از) صورت می‌گیرد و هجای پایانی هر دو مصراع کشیده است (است - نیست) به بلند تبدیل می‌شود!

معد	نی	ی	عز	ل	ت	گر	وح	ش	ت	زا	با	دا	نیست
-	ک	ک	-	و	و	-	-	و	و	-	-	-	ک
جع	د	در	مر	ت	پ	ی	خی	ش	ک	مز	عن	قا	نیست
-	و	-	و	و	و	و	-	و	و	-	-	-	ک
	فعلاتن				فعلاتن			فعلاتن					فعلن

هجای دوم و سوم در مصراع اول و هجای هفتم در مصراع دوم، تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه و کوتاه به بلند است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۳۶. گزینه ۱ صحیح است.

در مصراع اول می‌خوانیم «نأ/تأ...» که می‌شود «فعلاتن» پس اختیار ندارد. اما در مصراع دوم می‌خوانیم «خا/ط...» که می‌شود «فعلاتن». در پایان هر دو مصراع به «فعلن» آمده است «فع لن» که ابدال محسوب می‌شود.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۳۷. گزینه ۱ صحیح است.

اصولاً وقتی شعر با «مفعول» یا «مستفعل» شروع می‌شود این اختیار کاربرد ندارد. وزن مصراع نخست می‌شود «مفعول مفاعله مفاعیل فعل» که می‌شود قلب. چهار هجای آخر مصراع هجاهای بلند است که می‌شود ابدال. هر چهار مصراع رباعی با هجای کشیده پایان می‌یابند که اختیار انتهای مصراع است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۸۵)

۳۸. گزینه ۴ صحیح است.

وزن واژه در گزینه ۴ به جای (مفتعلن مفاعله) در دو رکن اول (مفتعلن مفاعله) است پس قلب دارد.

۲۹. گزینه ۳ صحیح است.

سه تا استعاره دارد = ۲ تا تشخیص دارد = کوه جام لاله می‌گیرد - ابر باران (لؤلؤ) را می‌گستراند و یک واژه استعاره (لؤلؤ = باران) دارد. سایر گزینه‌ها هر کدام دو استعاره دارند.

(۱) «ره» استعاره از عالم عشق است و «شبنم» استعاره از «مسئله» است. دقت کنید که «معما» استعاره نیست. حافظ تقریباً هر جا از آرایه متناقض‌نما استفاده کرده خودش در بیت به آن اشاره می‌کند و می‌گوید این «معما» است یعنی پارادوکس است.

(۲) این آتش - این راز = استعاره از عشق‌اند = استعاره مصرحه (عشق مثل آتش و راز است)

(۴) کشتی شکسته = استعاره از دل عاشق / انگشت توفان = اضافه استعاری و تشخیص است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۷۳)

۳۰. گزینه ۴ صحیح است.

الف) استعاره مکنیه: ۱- اضافه استعاری نوع دوم = اسم اول ویژگی انسانی نباشد و رابطه مالکیت بین دو اسم نباشد = بنیاد هستی (هستی بنیاد ندارد = هستی مثل ساختمانی است که بنیاد دارد) ۲- خصوصیت غیرانسان به انسان داده شود یا خصوصیت غیرانسان به غیرانسانی داده شود که آن خصوصیت برای خودش نیست.

مثال ۱: من و خاله‌ام در پالیز سعدی می‌چریدیم (ذوق لطیف = چریدن غیرانسان به من و خاله‌ام که انسان هستیم نسبت داده شود = مکنیه است)

مثال ۲: به صحرا رفتم عشق باریده بود = باریدن صفت غیرانسانی است به عشق که غیرانسان است نسبت داده شود.

ب) تشخیص: ۱- اضافه استعاری نوع اول که اسم اولش خصوصیت انسانی باشد و بین دو اسم رابطه مالکیت نباشد. ۲- تمام جان‌بخشی‌های انسان به غیرانسان تشخیص است.

تبسم گل = اضافه استعاری = تشخیص است.

ج) استعاره مصرحه = واژه‌ای که در معنای مجازی (غیرحقیقی) باشد رابطه تشبیه درست شود بین معنا و خود واژه: «شکر عقیق‌رنگ» استعاره از لب معشوق (مثل شکر قرمز رنگ) است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۳۱. گزینه ۴ صحیح است.

در گزینه ۱ «ابر سیه» استعاره از زلف و «برق جولان» استعاره از چهره است. در گزینه ۲ مصراع اول تشخیص دارد و «کشتی» استعاره از وجود و «طوفان» استعاره از سختی‌هاست. در گزینه ۳ مصراع اول تشخیص دارد و «سرو خرامان» استعاره از یار است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۳۲. گزینه ۱ صحیح است.

چمن: مجاز از باغ و گلزار

طرف چمن به کوی حبیب تشبیه شده است، برگ ثمن نیز به روی نگار تشبیه شده است. (چمن - ثمن)، (کوی - روی) جناس ناهمسان دارند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۵۲)

۳۳. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) در بیت تشبیه پنهان به کار رفته است: خواجو: مشبه / مشبه به: شیرین و عیسی (علیه السلام)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) رکن دوم مصرع دوم ابدال دارد نه رکن پایانی

(۲) اختیار وزنی ندارد.

(۳) رکن اول هر دو مصراع اختیار شاعری فاعلاتن به جای فاعلاتن دارد نه رکن دوم.

رکن دوم در مصرع اول اختیار شاعری زبانی، به تغییر کمیت مصوت‌ها را داراست.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۵۰، ۸۴ و ۸۵)

۴۳. گزینه ۳ صحیح است.

وزن بیت: (مفعول مفاعیل مفاعیل فعل)

(مستفعل مستفعل مستفعل فعل)

بررسی گزینه‌ها:

(۱) وزن بیت ناهمسان است و به دو شکل طبقه‌بندی هجایی می‌شود اما با احتساب اختیار شاعری هنگام خواندن بیت این وزن شنیده می‌شود. (مفعول مفاعیل مفاعیل فعل)

(۲) در رکن آغازین مصرع اول هجای سوم و چهارم با ابدال به یک هجای بلند تبدیل شده است:

با	زا	با	زا	با	زا	با	زا
U	U	U	U	U	U	U	U
مفعول	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل

(۳) شش اختیار شاعری امکان حذف همزه به کار رفته است.

[باز آ باز آ هر آن چه هستی باز آ / گر کافر و گر تو بت‌پرستی باز آ / صد بار اگر توبه شکستی باز آ]

(۴) اختیار شاعری ابدال در رکن پایانی

اختیار شاعری بلند بودن هجای پایان مصرع

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۴۹، ۸۳ و ۸۴)

۴۴. گزینه ۲ صحیح است.

وزن بیت: (مفعول مفاعیل مفاعیل فعل)

اختیار شاعری قلب در رکن دوم مصرع تبدیل «مفاعیل» به «مفاعیل»
- U - U ← U - - U

اختیار شاعری زبانی بلند بودن هجای کوتاه در مصرع اول رکن دوم (کسره اضافه)

اختیار شاعری امکان حذف همزه در مصرع دوم

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۴۹ و ۸۶)

۴۵. گزینه ۴ صحیح است.

مفهوم مشترک بیت سوال و گزینه ۴: درد عشق چاره‌ای و دواپی ندارد.

۴۶. گزینه ۲ صحیح است.

موارد (الف) و (ب) ابیات دوبه‌دو با یک‌دیگر تناسب معنایی دارند.

بررسی موارد:

(الف) بیت اول و دوم ترک خویش گفتن و از خود گذشتن در راه عشق

(ب) سخن شاعر از دیگر کلام‌ها و هنرها برتر است.

(ج) بیت اول: اگر مظلوم به ظالم مهلت ظلم بدهد بیشتر ستم خواهد دید.

بیت دوم: آه مظلوم همه چیز را نابود خواهد کرد.

(د) بیت اول: نفی زهد ریایی

بیت دوم: زاهدان حرف عارفان و عاشقان را نمی‌فهمند و عشق را درک نمی‌کنند.

اگر بییتی با رکن مفعولن شروع شود و در آن بیت واژه (خاقانی) باشد، اختیار وزنی «قلب» در آن بیت زیاد است! مثل گزینه ۴ و یا بیت «کیسه هنوز فربه است با تو از آن قوی دلم / چاره چه خاقانی اگر

کیسه رسد به لاغری» در تقطیع زیر:

کی	سی	ه	ن	ز	ف	ب	س	ب	ا	ت	ا	ز	ق	و	ی	د	م
-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U	-	U
چا	ر	چ	خا	قا	ن	ی	گر	کی	س	ر	س	د	پ	لا	غ	ری	-
-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	U
مفعولن	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل

وزن بیت دولختی است به صورت ارکان (مفعولن مفاعیل مفعولن مفاعیل) در رکن دوم مصرع دوم واژه (خاقانی) رکن (مفعولن) را به وجود آورده است، اختیار (قلب) نامیده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۸۶)

۳۹. گزینه ۱ صحیح است.

مصرع دوم - هجای هفتم - امکان حذف همزه: سر انگشت

مصرع اول - هجای پنجم - ابدال دارد: ری (-)

براساس وزن می‌بایست هجای پنجم و ششم، دو هجای کوتاه باشد. (مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فعلن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در آن به کار نرفته است.

(۳) این بیت کوتاه تلفظ کردن هجای بلند ندارد.

(۴) این بیت بلند تلفظ کردن هجای کوتاه ندارد.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۸۵)

۴۰. گزینه ۴ صحیح است.

هجای سوم مصرع اول کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند دارد (ساغری) [ری: ر] / هجای چهارم مصرع اول امکان حذف همزه دارد.

ساغری از: سا | غ | ر | یز

هجای ششم مصرع اول، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه دارد.

می لبش: م | ی | ل | بش

- U -

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۴۹، ۵۰ و ۵۲)

۴۱. گزینه ۳ صحیح است.

وزن بیت: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

اختیار شاعری وزنی:

۱- به کار بردن فاعلاتن به جای فاعلاتن

۲- بلند بودن هجای پایان مصرع

۳- ابدال در رکن دوم مصرع دوم، هجای پنجم

هم	چ	نان	با	شد	کز	ری	گ	ر	وان	آ	ب	ر	وان
-	U	-	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U	-
مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵)

۴۲. گزینه ۴ صحیح است.

وزن بیت: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

ه	م	ان	دو	ه	م	زی	نس	ت	ه	م	در	د	م	زان
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U
مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل

تغییر کمیت مصوت‌ها، بلند تلفظ کردن هجای کوتاه

جامعه‌شناسی

۵۱. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی موارد نادرست:

(۳) پس از انقلاب صنعتی، مسئله خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد.

(۴) لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان تفاوت‌های فردی - اجتماعی و وجوه مشترک انسان‌هاست.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۷)

۵۲. گزینه ۲ صحیح است.

وجود نظریات متفاوت، نشانه پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی و البته دشواری فهم آنهاست.

ماکس وبر، تفهیم را روش منطقی برای علوم انسانی نمی‌داند؛ بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی (که همان روش تجربی بود) می‌انگاشت و به همین دلیل او جامعه‌شناسی خود را تفهیمی - تبیینی معرفی می‌کرد.

در قرن بیستم نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت و زمینه رونق و غلبه تفسیر و رویکرد تفسیری فراهم شد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۴۶، ۴۸ و ۴۹)

۵۳. گزینه ۳ صحیح است.

رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی بر این باور است که کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند.

فعالیت و خلاقیت کنشگران، موجب پیدایش معانی گوناگون و در نتیجه آن، پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف، درون هر جهان اجتماعی می‌شود.

قوم‌نگاری، نوعی پژوهش کیفی براساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند.

فهم هر کنش مستلزم دسترسی به معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن است.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۱)

۵۴. گزینه ۱ صحیح است.

نخستین واکنش و جنبش اجتماعی در برابر ثروت شکل گرفت.

هر چه در گذر زمان، جوامع پیچیده‌تر می‌شوند، سیاست نیز ضروری‌تر و البته پیچیده‌تر می‌شود.

قدرت، وجه عینی و محسوس سیاست و جنبه الزام‌آور آن است.

ثروت، وجهه و شأنی به فرد عامل قدرت می‌دهد که همان اراده و قاطعیت اوست و می‌تواند موجب اطاعت اقناعی دیگران شود.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۵۵، ۵۶ و ۶۰)

۵۵. گزینه ۲ صحیح است.

منابع یا عوامل قدرت	ابزار اعمال قدرت	ارزش‌های اجتماعی
شخصیت	تنبیهی	قدرت
مالکیت	تشویقی	ثروت
سازمان	اقتاعی	دانش

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۶۲)

۵۶. گزینه ۴ صحیح است.

مالکیت (ثروت و درآمد) وسیله جذب اطاعت دیگران است. ثروت، وجهه و شأنی به فرد عامل قدرت می‌دهد که همان اراده و قاطعیت اوست و می‌تواند موجب اطاعت اقناعی دیگران شود ولی مسلم است که مالکیت بیشتر با قدرت تشویقی قرابت دارد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۱)

۴۷. گزینه ۱ صحیح است.

مفهوم بیت سوال: اراده خداوند فاعل همه کارهاست و نباید به ظاهر امور و علت‌های مجازی توجه کرد.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) با تقدیر الهی مبارزه نکن، تیر را مشکن زیرا آن تیر از کمان الهی پرتاب شده است. تلمیح دارد به آیه: «و ما رمیت اذ رمیت ولكن الله رما: تو تیرانداز نیستی بلکه این خداست که تیر را پرتاب کرد» اشاره دارد به این مفهوم که اراده الهی بر همه کارها و اراده‌ها غلبه دارد.

(۲) ای کسی که بزرگی و کمال تو از همه جای جهان می‌تابد اما از هر دو عالم پنهان هستی.

(۳) در ستایش پیامبر اکرم (ﷺ) و برتری ایشان بر آسمان

(۴) این عقل دنیایی را رها کن تا عشق را دریابی

۴۸. گزینه ۴ صحیح است.

مفهوم عبارت سوال: درباره خلقت انسان که وجودش هم زندگی و محبت دارد هم علم و معرفت و امانت الهی را پذیرفته است. تلمیح دارد به آیه امانت: «إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا»

بررسی موارد:

الف و د) در موضوع آیه امانت سروده شده‌اند.

ب) برای به دست آوردن ایمان حقیقی بایست ظاهر دین را کنار گذاشت و به حقیقت آن توجه کرد.

ج) لب‌های معشوق همانند صندوقی از جواهرات آن را به عاشقت بسپار چون امانت‌دار قابلی است.

ه) اگر می‌خواهی در قیامت آسوده باشی به حرف من گوش کن و پیرو دین اسلام باش. منظور توصیه خاقانی برای گرویدن به دین اسلام است [

۴۹. گزینه ۲ صحیح است.

تصویر شاعرانه عبارت سوال، توصیف باغی است که سعدی در آن با یکی از دوستانش دیدار کرده است. باغی پر از گل‌های رنگارنگ که خوشه‌های انگور از تاک آن آویخته است. در گزینه ۲ نیز همین نکته بیان شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در توصیف آمدن فصل بهار و بهره بردن از زیبایی‌های آن.

(۳) هنگامی که معشوق تصمیم به آمدن به گلستان کند، گل به پیشواز او خواهد رفت.

(۴) هرگاه که پیام زیبایی معشوق را باد به جانب باغ بیارد انگورها به خاک می‌افتد.

۵۰. گزینه ۳ صحیح است.

ب) بیت این گزینه به حيله‌گری و فریب‌کار بودن دنیا اشاره می‌کند. (غدار: فریب‌کار، شعوذه‌گر: جادوگر، کسی که دیگران را فریب می‌دهد.)
د) تغییر دادن تقدیر و سرنوشت یا جنگ با قضا و قدر (چرخ سرکش خونخوار: استعاره از تقدیر و سرنوشت، گردون گردان: استعاره از آسمان که نماد تقدیر است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

الف) شاعر (حضرت مولانا) آرزوها و خواسته‌های دنیایی را همانند قفلی می‌دادند که بر دل انسان قرار داده شده است و عاشق باید کلیدی شود برای این قفل؛ ترک وابستگی‌های دنیا و خواسته‌های نفسانی.

ج) توکل کردن به خداوند و دلخوش بودن به خواست الهی.

ه) حال عاشق را فقط عاشق می‌فهمد و محرم و همدردی نیست که راز عشق را برایش بازگو کند.

علمی که توان داوری درباره لایه‌های بنیادین را ندارند و صرفاً به عنوان دانش ابزاری به کار می‌روند ← علم تجربی سکولار
(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳۸، ۴۰ و ۴۲)

۶۲. گزینه ۴ صحیح است.

طی قرون وسطی، آباء کلیسا از شعارها و مفاهیم معنوی و توحیدی استفاده می‌کردند، اما رویکرد دنیوی داشتند و دنیاگرایی و سکولاریسم در عمل را دنبال می‌کردند. آنها به نام خداوند، بندگان خدا را به بندگی می‌گرفتند و همچنین به بهانه ایمان و وحی، عقل را از اعتبار می‌انداختند.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۶۳. گزینه ۱ صحیح است.

جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد. فرو ریختن اقتدار کلیسا، جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. این رقیبان به دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا به تدریج دخالت دین را در امور دنیوی انکار کردند.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۴۲)

۶۴. گزینه ۲ صحیح است.

روابط بین کشورها به گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد. به همین دلیل اگر برخی کشورها مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفتند، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بودند، گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کردند.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۵۶)

۶۵. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:
عبارت دوم: اومانسیم از نتایج منطقی سکولاریسم است.
عبارت سوم: رنسانس به معنای «تولد دوباره» و «تجدید حیات» است و از قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی را شامل می‌شود.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۳۲، ۳۹، ۴۶ و ۶۰)

روانشناسی

۶۶. گزینه ۳ صحیح است.

سارا در ابتدا راه‌حل مناسب را به درستی به کار گرفته اما از آنجا که این راه‌حل برای او کافی نبوده، به جای اصلاح و بازبینی راه‌حل، به طور کلی از ادامه به کارگیری آن صرف‌نظر کرده است، در نتیجه در مرحله بازبینی و اصلاح راه‌حل، خطا رخ داده است و از آنجا که او تلاش کرده تا با شرکت در کلاس‌ها، خودش را به وضعیت مطلوب یعنی قبولی نزدیک کند، روش مورد استفاده او، روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب بوده است.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲۰ و ۱۲۶)

۶۷. گزینه ۴ صحیح است.

به ترتیب قسمت اول گزینه‌های ۲ و ۴، درست و قسمت دوم گزینه‌های ۱ و ۴، درست و قسمت اول گزینه‌های ۱ و ۳، نادرست و قسمت دوم گزینه‌های ۲ و ۳ نادرست هستند.

با توجه به شاخص‌های زیر مسئله‌ها به دو گروه خوب تعریف شده و خوب تعریف نشده تقسیم می‌شوند.

(۱) شناسایی موقعیت اولیه

(۲) فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس

۵۷. گزینه ۲ صحیح است.

هر کنش سیاسی، یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می‌شود یا با هدف حفظ آن.

جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی که صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه می‌کند، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه نمی‌داند.

لیبرالیسم به معنای مجاز دانستن همه امور برای انسان است.

در نظام لیبرال دموکراسی، آزادی مهم‌ترین ارزش اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۶۳، ۶۵ و ۶۷)

۵۸. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت نادرست:

عبارت دوم: رویکردهای تبیینی و تفسیری، ملاک و معیاری برای داوری علمی درباره همه لایه‌های قدرت، سیاست و ارزش‌های سیاسی به دست نمی‌دهند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۵۱، ۶۴ و ۶۵)

۵۹. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای جغرافیایی و سیاسی جوامع مختلف عبور کرد و بر قدرت‌های سیاسی که در این مناطق حضور داشتند، تأثیر گذاشت. ← دوران خلافت

تکیه دولت؛ بنایی که برای برگزاری مراسم محرم و صفر و اجرای تعزیه

به فرمان ناصرالدین شاه در تهران برپا شد ← دوران استعمار

به دنبال تصویب قانونی در ۱۱ دی ۱۳۱۴ ه.ش، استفاده از چادر، روبنده و روسری برای زنان و دختران ایرانی ممنوع شد. ← دوران استعمار

در جهان اسلام، در مقابل نفوذ و سلطه فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت. متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند. ← عصر بیداری اسلامی

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۶۰. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

براساس قرآن کریم، انسان هنگامی به کرامت و خلافت دست می‌یابد که به ابعاد دنیوی و این جهانی خود محدود نشود و هر چه می‌تواند به خداوند نزدیک‌تر شود.

ادبیات مدرن به سلوک‌های معنوی و مکاشفات و مشاهدات الهی انسان توجهی ندارد بلکه حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره و این جهانی را منعکس می‌کند، به همین دلیل، رمان در فرهنگ غرب، بیشترین اهمیت را پیدا کرده است.

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود.

در بحران معرفت‌شناختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۳۹، ۴۰ و ۴۲)

۶۱. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

فرهنگ جدید در پنج قرن اخیر اروپا ← فرهنگ غرب

توجیه هنجارها و رفتارهای دینی با تفاسیر دنیوی ← سکولاریسم پنهان

انسان مدرن خواسته‌های دنیوی خود را به صورت آشکار دنبال می‌کند. ← اومانسیم

مورد سوم: اندوزش یا ذخیره‌سازی دومین مرحله حافظه است. اطلاعات براساس زمان ذخیره‌سازی تقسیم‌بندی می‌شوند. ظرفیت ذخیره‌سازی یا ظرفیت اندوزش در انواع حافظه‌ها متفاوت است. در مورد سوم آقای نوری باید شماره تلفن یازده رقمی را در زمان کوتاهی ذخیره کند (حافظه کوتاه‌مدت) در صورتی که حافظه کوتاه‌مدت ۵ الی ۹ ماده یا کاراکتر را ذخیره می‌کند و ایشان نتوانسته‌اند ۱۱ ماده یا کاراکتر را در حافظه ذخیره‌سازی کنند.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۴ و ۹۷)

۷۲. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) حفظ کردن شماره کارت بانکی برای انتقال وجه مربوط به حافظه کاری است چون در همان لحظه لازمش داریم و تصمیم نداریم در بلندمدت ذخیره کنیم. حافظه کاری اطلاعات را برای مدت کوتاه نگه می‌دارد و از آن استفاده می‌کند.

(ب) به یاد آوردن تاریخ تولد دوست، مربوط به حافظه بلندمدت است که عمدتاً معنایی است.

(ج) تکرار یک نت موسیقی بلافاصله بعد از شنیدن آن همان حافظه حسی است که کمتر از یک ثانیه رد حسی ذخیره شده و بازیابی می‌شوند.

(د) حل کردن معما و کلیه محاسبات و تمامی فعالیت‌های شناختی (پایه و عالی) مربوط به حافظه کاری می‌باشد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷)

۷۳. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) حافظه کاری نقش مهمی در تفکر دارد و به سطوح عالی شناخت (تفکر) مثل استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری کمک می‌کند.

(۲) حافظه کاری با میزان استفاده از اطلاعات رابطه مستقیم دارد. میزان استفاده از اطلاعات، تعیین کننده در دسترسی یا عدم دسترسی به آن اطلاعات است.

(۳) ظرفیت ذخیره‌سازی حافظه کاری و کوتاه‌مدت شبیه به هم است ولی هر چه استفاده از اطلاعات در حافظه کاری بیشتر شود هم بازیابی اطلاعات هم ظرفیت ذخیره اطلاعات در آن بیشتر می‌شود.

(۴) حافظه کاری فضایی برای فعالیت‌های جاری ذهن فراهم می‌کند. حافظه کاری فضایی را برای طبقه‌بندی و مرور اطلاعات فراهم می‌کند. اطلاعاتی چون رویدادها، کلیه دانش‌ها و مفاهیم، طبقه‌بندی اطلاعات پیشین و فعلی، چهره‌ها و ... (تصویر صفحه ۹۵)

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷)

۷۴. گزینه ۳ صحیح است.

خطاهای حافظه دو دسته‌اند:

(۱) خطای حذف کردن یا فراموشی، فرد در این خطا بخشی یا بخش‌هایی از خاطرات را فراموش می‌کند.

(۲) خطای اضافه کردن، برخی افراد در یادآوری اطلاعات گذشته، به تحریف خاطرات یا افسانه‌بافی روی می‌آورند. در این خطا فرد چاله‌های ایجاد شده را پر می‌کند. یکی از رایج‌ترین خطاهای اضافه کردن بازشناسی یا یادآوری غیرواقعی رویداد اتفاق نیفتاده است که فرد به غلط ادعا می‌کند که آن رویداد خاص قبلاً اتفاق افتاده است. به چنین حالتی حافظه کاذب می‌گویند.

(روانشناسی یازدهم، صفحه ۹۹)

۳) تعریف دقیق هدف

۴) امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف
در نتیجه مسئله (الف) خوب تعریف نشده و مسئله (ب) خوب تعریف شده است.

(روانشناسی یازدهم، صفحه ۱۱۸)

۶۸. گزینه ۴ صحیح است.

اثر نهفتگی از دیرباز سنت معمول حکما و دانشمندان بوده و روایت شده است که ابوعلی سینا هنگامی که قادر به حل مسئله پیچیده‌ای نبود به اعمال عبادی روی می‌آورد و مدت کوتاهی آن را متوقف می‌کرد، او با این عمل علاوه بر بهره‌مندی از اثر نهفتگی، از الطاف الهی هم بهره می‌جست.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۱) نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمان مشخص، منجر به فراموشی موانع حل مسئله می‌گردد.

(۲) نوع نگاه دانشمندان به مسائل، عامل اکتشافات و اختراعات از سوی آنها بوده است.

(۳) زمانی که به شدت درگیر حل مسئله هستیم ولی قادر به حل آن نمی‌باشیم، راهکار لازم، تغییر نوع نگاه به مسئله و تغییر بازنمایی آن مسئله می‌باشد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲۲ و ۱۲۳)

۶۹. گزینه ۳ صحیح است.

اثر تجربه گذشته در حل مسائل همیشه آسان کردن راه‌حل نیست و گاهی باعث دشوار شدن حل مسئله می‌گردد. (همانند مسئله هشت سکه و گره زدن دو طناب). در نتیجه اثر تجربه گذشته در حل مسائل اقتصاد با دو مسئله گفته شده رابطه معکوس دارد.
در جریان حل یک مسئله هر چه جدی‌تر باشیم احتمال انتخاب راه‌حل بهتر بیشتر می‌شود.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۲۱)

۷۰. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) تفکر کاملاً آگاهانه است، یعنی فرد به محتوا و روش تفکر خود کاملاً آگاه است، پس اصطلاح تفکر ناخودآگاه، اصطلاح غلطی است.

(ج) اگر چه در روش بارش مغزی راه‌حل‌های مختلف ارائه می‌شود اما روش بارش مغزی زیرمجموعه روش‌های اکتشافی حل مسئله می‌باشد و اجرای آن دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین نمی‌کند.

(د) بسیاری از مردم از واژه مسئله تصور مثبتی ندارند چرا که راه‌حل آن را نمی‌دانند.

(ه) مسائل پیچیده علت‌های متعددی دارند و به راحتی قابل تعریف نیستند. نه اینکه به طور کلی قابل تعریف نباشند.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۸، ۱۲۴، ۱۲۸ و ۱۳۰)

۷۱. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی موارد:

مورد اول: رمزگردانی معنایی براساس معنای محرک است و زمانی ایجاد می‌شود که بین اطلاعات دریافت شده و اطلاعات ذخیره شده در حافظه پیوند برقرار کنیم. در مورد اول آرمیتا بین جدول ضرب و یک موسیقی که قبلاً شنیده بود ارتباط برقرار کرده و آنها را به خاطر سپرده بود.

مورد دوم: بازیابی سومین مرحله حافظه است و در این مرحله اطلاعات از حافظه فراخوانده یا یادآوری می‌شود. در مورد دوم، دیانا با داشتن نشانه‌ها و سرخی‌هایی در سوالات چندگزینه‌ای به راحتی می‌تواند پاسخ سؤال را به یاد بیاورد.

است، نه نکره. / «أَنْ تَضْرَبَ... دماغه»: به مغز وی آسیب بزنند (آسیب برسانند) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) [«باعث آسیب به مغز شود» در گزینه ۱ و «آسیبی» به صورت نکره در گزینه ۴ اشتباه‌اند. / «السرّیعة: سریع (رد گزینه ۲) [«شدید» ترجمه درستی برای آن نیست. (عربی یازدهم، صفحه ۳۳)

۷۹. گزینه ۳ صحیح است.

«لَمْ یَقْبَلْ»: نبوسید، نبوسیده است (رد گزینه ۴) [«لَمْ + مضارع» معادل «ماضی ساده منفی» یا «ماضی نقلی منفی» است. / «إِنْزَعَجَ النَّبِيُّ (ص)»: پیامبر (ص) ناراحت (آزرده، آزرده خاطر) شد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) [«إِنْزَعَجَ» فعلی لازم و «النَّبِيُّ» فاعل آن است که در گزینه ۱ به صورت متعدی و «النَّبِيُّ» به شکل مفعول ترجمه شده، ثانیاً؛ «عصبانی شد» در گزینه ۴ ترجمه درستی برای آن نیست. ضمناً «النَّبِيُّ» در گزینه ۴ جابه‌جا ترجمه شده است. / «فی التفریق»: در فرق گذاشتن (رد گزینه ۲) [اسم است، نه فعل. (عربی دوازدهم، صفحه ۳۸)

۸۰. گزینه ۲ صحیح است.

طیران أصغر طائر: پرواز کوچک‌ترین پرنده (رد گزینه‌های ۱ و ۴) [«طیران» اسمی مفرد به معنی «پرواز، پرواز کردن» است و مثنی نیست، لذا «دو پرنده» اضافی است. «أصغر (کوچک‌ترین)» اسم تفضیل است و «أصغر طائر» نیز ترکیب اضافی است. / «إحداث: ایجاد کردن، پدید آوردن (رد گزینه‌های ۳ و ۴) [«إحداث» به معنی «ایجاد شدن، پدید آمدن» نیست! / الطّین: صدا (رد گزینه ۱) [معرفه است، نه نکره! / جناخیه: دو بال، بال هایش (رد گزینه ۴) [«جناخیه» در اصل «جناخین + ه» بوده که «ن» آن حذف شده است. / فهذان: پس این دو، پس اینها (رد گزینه‌های ۳ و ۴) [«از» اضافی است. / سیئیران تعجّبات: شگفتی‌ات (تعجّبت) را برانگیخته خواهند کرد (رد سایر گزینه‌ها) [«سیئیران» فعل متعدی و معادل «مستقبل» است و «تعجّبت» نیز مفعول آن و اسم است. (عربی یازدهم، صفحه ۳۲)

۸۱. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌های نادرست:
 (۱) «كِلَا الْفَرِیقَيْنِ» یعنی «هر دو تیم» [«كِلَا مِنَ الْفَرِیقَيْنِ» یا «كِلَّ واحدٍ مِنَ الْفَرِیقَيْنِ» یعنی «هر یک از دو تیم»]
 (۲) «أخت... مِنَ الرُّضَاعَةِ» یعنی «خواهر شیری (رضاعی)»
 (۳) در عبارت «قَبْلَ أَنْ يَمْلَأَ الْمَلْعَبَ الْمُتَفَرِّجُونَ»: «أَنْ يَمْلَأَ» فعل متعدی، «المَلْعَبُ» مفعول و «الْمُتَفَرِّجُونَ» فاعل آن است که اشتباه ترجمه شده است. ترجمه صحیح: «... پیش از اینکه تماشاچیان ورزشگاه را پر کنند.» [«قَبْلَ أَنْ يَمْلَأَ الْمَلْعَبَ مِنَ الْمُتَفَرِّجِينَ» یعنی «پیش از اینکه ورزشگاه از تماشاچیان پر شود»]
 (عربی یازدهم، صفحه ۳۹)

(عربی دوازدهم، صفحه ۳۸)

۸۲. گزینه ۲ صحیح است.

لفظ «فقط» باید قبل از «مستثنی (ذنبه)» بیاید که اشتباه ترجمه شده است. ترجمه صحیح: «و فقط از گناهش بترسد»، (عربی دوازدهم، صفحه ۴۵)

۸۳. گزینه ۱ صحیح است.

«می گفت»: کان یقول (رد گزینه ۳) / «با خوشحالی»: فرحاً، مسروراً (رد گزینه‌های ۲ و ۳) [«باخوشحالی» قید حالت است که در گزینه ۲ به اشتباه به صورت «صفت» و در گزینه ۳ به صورت جمله ترجمه شده است. / «میوه دادن»: إثمار (رد گزینه‌های ۳ و ۴) [«إثمار» جمع مکتسر

۷۵. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی موارد:
 الف) پرهیز از همزمانی چند فعالیت (توجه ناقص)، یعنی به اطلاعات توجه دقیق داشته باشید (رمزگردانی درست و کامل) وقتی همزمان چند موضوع را به حافظه می‌سپاریم، حاصل شکل‌گیری حافظه‌های ضعیف از موضوع‌های مختلف است.
 ب) منظور از ساماندهی، نظم بخشی و قفسه‌بندی اطلاعات است. اگر حافظه نظم داشته باشد به راحتی می‌توان اطلاعات را پیدا و بازیابی کرد. (بازیابی یا یادآوری)
 ج) بسط معنایی، برای یادگیری مطالب، هر چه بیشتر بتوانیم مثال بیاوریم، مفهوم موردنظر بهتر از سایر مفاهیم و مطالب در حافظه می‌ماند و به خاطر سپرده می‌شود. (رمزگردانی)
 د) مرور کارآمد، برای کنترل اثر گذشت زمان از مرور مناسب استفاده کنید. یعنی مطالب گذشته را تکرار کنیم، هر بار از خودتان بپرسید که این بار به چه مفهوم جدیدی رسیدم که قبلاً به آن نرسیده بودم. در آن صورت ذخیره‌سازی بهتر انجام می‌شود.

ه) برگرداندن مطالب به زبان خود، اصرار بر حفظ واژگان کتاب، فراموشی بیشتری به دنبال دارد. برای آنکه دچار فراموشی نشویم و مطالب را خوب بازیابی و یادآوری کنیم باید مطالب را یادگرفته و آن را به زبان خودمانی برای خود بازگو کنیم. (بازیابی) (روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۵، ۱۰۶ و ۱۰۸)

زبان عربی

۷۶. گزینه ۲ صحیح است.

«ما: هر چه، هر آنچه (رد گزینه ۱) [ترجمه نشده است. / «تَفَعَّلُوا»: انجام دهید (رد گزینه ۳) صیغه «أَنْتُمْ» است که در گزینه ۳ در صیغه «فَم» ترجمه شده است. / «مِنْ خَيْرٍ»: از خوبی (نیک) (رد گزینه ۱) [مِنْ: از» ترجمه نشده است. / توجه: طبق کتاب درسی، در این آیه ترجمه فعل «يَعْلَمُهُ» به دو شکل «آن را می‌داند» و «از آن آگاه است.» هر دو درست است! (عربی یازدهم، صفحه ۴۴)

۷۷. گزینه ۱ صحیح است.

«فَلَاخٌ عَجُوزٌ»: کشاورز سالخورده‌ای، کشاورز کهنسالی (پیری) (رد گزینه‌های ۲ و ۳) [ترکیب وصفی است که جای موصوف و صفت عوض شده است. / «قَدْ بَلَغَ»: رسیده، رسیده است (رد گزینه ۳) [«شده است» ترجمه درستی برای آن نیست. / «و هو یغرس»: در حالی که (حال آنکه) می‌کارد (کشت) می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) [«و هو...» حال جمله است که در گزینه‌های ۳ و ۴ لفظ «در حالی که، حال آنکه» به اشتباه برای «یعلم» آمده است. / «ثمرها»: میوه آن (رد گزینه ۲) [«ثمر» مفرد است. / «الفلسیلة»: نهال (رد گزینه‌های ۳ و ۴) [معرفه است، نه نکره. / «عشر سنوات»: ده سال (رد سایر گزینه‌ها) [أولاً؛ «ده‌ها» در گزینه‌های ۲ و ۴ ترجمه «عشرات» است، نه «عشر»، ثانیاً؛ «از عمر آن» در گزینه ۳ اضافی است. / «حَتَّى ثَمَرُ»: تا میوه بدهد (رد گزینه‌های ۲ و ۳) [فعل است، نه اسم. (عربی دوازدهم، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۷۸. گزینه ۳ صحیح است.

«يَقْدَرُ»: تخمین زده می‌شود، برآورد می‌شود (رد گزینه ۲) [مجهول است، نه معلوم. / «يَقْدَرُ»: می‌تواند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) [أولاً؛ در گزینه ۱ ترجمه نشده، ثانیاً؛ «قادر است» در گزینه ۴ نیز ترجمه درستی برای آن نیست. / «أَنْ يَنْقَرُ»: نوک بزند (رد گزینه ۱) [معادل «مضارع التزامی» است. / «جذوع»: تنه‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۴) [جمع است، نه مفرد. / «عشر مرآت»: ده بار (رد گزینه‌های ۱ و ۲) [«عشر» مفرد است، نه جمع. / «الثَّانِيَةَ»: ثانیه (رد گزینه ۱) [معرفه

پایه دوازدهم . آزمون ۴ . پاسفنامه انسانی

۳) اگر انسانی روی زمین نبود قارچ‌ها نابود می‌شدند. (در متن آمده است که قارچ‌ها برای تکثیر نیاز به انسان ندارند.)
 ۴) هیچ گیاهی از طریق غبار تکثیر نمی‌شود جز قارچ. (طبق عبارت «لا یشارکه غیره من النباتات» این عبارت صحیح است.)

(عربی دوازدهم درس ۳)

۸۸. گزینه ۴ صحیح است.

خطاهای این گزینه: مفرد مذکر «ألفا» در اصل «ألفان» بوده که مثنی است و چون مضاف شده، «ن» آن حذف شده است - معرف بآل («أل» برای خود کلمه است ← نكرة).

(عربی دوازدهم درس ۳)

۸۹. گزینه ۴ صحیح است.

خطاهای این گزینه: «تَنَاول» مصدر و اسم است؛ پس بیشتر موارد برای آن اشتباه هستند و «اللحوم» مضاف‌الیه است.

(عربی دوازدهم درس ۳)

۹۰. گزینه ۱ صحیح است.

خطاهای این گزینه: مُنْتَصِف (شکل صحیح آن «مُنْتَصِف» است) - ذَنْب (به معنای «گناه» است و شکل صحیح آن به صورت «ذَنْبٌ» است.)

(عربی دوازدهم درس ۳)

۹۱. گزینه ۱ صحیح است.

در صورت سوال خواسته فعلی را پیدا کنیم که بتواند مثبت ترجمه شود.

نکته: در جملات استثناء در صورتی که فعل منفی باشد و مستثنی منه در جمله ذکر نشده باشد می‌توان فعل را مثبت ترجمه کرد.

۱) در این جمله مستثنی منه ذکر نشده و «این» مرجع مشخصی ندارد. (مرد فقط پسرش را بوسید)

۲) «كتاب العربیة» مستثنی و «كُتِبَ» مستثنی منه

۳) «المجتهد» مستثنی و «أحد» مستثنی منه

۴) این جمله منفی است ولی قبل از «إلّا» اصلاً فعل نیامده است.

(عربی دوازدهم درس ۳)

۹۲. گزینه ۳ صحیح است.

مستثنی مؤکد در جملاتی وجود دارد که مستثنی منه ذکر نشده باشد. در گزینه ۳ «الدرجات» مستثنی بوده و مستثنی منه محذوف است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) جمله مثبت است.

۲) خدمة: مستثنی و عمل: مستثنی منه است.

۴) القوم: مستثنی و الناس: مستثنی منه است.

۹۳. گزینه ۲ صحیح است.

در جملات شرطی ۳ جزء اصلی وجود دارد: «ادات شرط + فعل شرط ... + جواب شرط» جزء اول و دوم باید کنار هم باشند و جزء سوم ممکن است با فاصله بیاید. ضمناً جواب شرط گاهی یک فعل است و گاهی جمله اسمیه.

در گزینه ۲ قد درسوا: خبر حرف مشبه بوده و «ما» حرف نفی می‌باشد. (انتظار نداشتم دانش آموزان در این کلاس خوب درس خوانده باشند.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) من: ادات شرط، یقتصر: فعل شرط و لا یصل: جواب شرط

۳) من: ادات شرط، یتفکر: فعل شرط و یشاهد: جواب شرط

۴) من: ادات شرط، أراذ: فعل شرط و علیه أن لا یخاف: جواب شرط

(عربی یازدهم، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

«تَمَر» و به معنی «میوه‌ها» است. [«چه سریع است»: ما أسرع (رد گزینه‌های ۲ و ۴) «ما أسرع» بر وزن «ما أفعل» و بیانگر تعجب است.] / «نهال‌ها»: الفسائل (رد گزینه‌های ۳ و ۴) [«الجوزات» یعنی «گردوها»]

(عربی دوازدهم صفحه ۴۰)

۸۴. گزینه ۴ صحیح است.

ترجمه آیه: «و هر چه را از نیکی از پیش برای خودتان بفرستید، آن را نزد خدا می‌یابید.» مفهوم آیه و گزینه ۴ این است که نتیجه و پاداش خوبی‌های خود را حتماً خواهیم گرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هر چیزی جایی و زمانی دارد.

۲) انتخاب کردن خوبی و کنار گذاشتن بدی.

۳) نیکی سخت است و بدی آسان.

(عربی یازدهم، صفحه ۳۸)

ترجمه متن:

قارچ گیاهی است که دربرگیرنده کلروفیل نیست (آن ماده‌ای سبزرنگ است که گیاهان در ساخت غذا از آن استفاده می‌کنند) و مواد غذایی را از هوای تر و زمین مرطوب و برخی حیوانات کوچک به دست می‌آورد. قارچ در گونه‌های مختلفی از نظر شکل و حجم و رنگ وجود دارد. بیشتر از ۱۲ هزار نوع قارچ در جهان می‌بینیم و فقط ۲ هزار نوع از آن قابل خوردن است. آن (قارچ) منبعی غنی از املاح معدنی و پروتئین‌ها و ویتامین‌ها به خصوص ویتامین سی است؛ پس آن جایگزین برای افرادی است که خوردن گوشت‌ها را ترجیح نمی‌دهند. قارچ زندگی‌اش را در طبیعت بدون دخالت انسان از راه گرد و خاک آغاز می‌کند و آن، راهی است که دیگر گیاهان از آن بی‌بهره هستند. مصریان قدیم بر قارچ نام «غذای پادشاهان» را بر آن اطلاق کردند؛ چون منحصر بر سفره‌های پادشاهان و ثروتمندان بود. و یونانی‌ها از آن در تغذیه سربازان قبل از جنگ‌ها برای زیاد شدن قدرت جسمانی آنها استفاده می‌کردند.

۸۵. گزینه ۲ صحیح است.

«قارچ به دست می‌آورد غذایی را از»

۱) گیاهانی که دارای کلروفیل هستند.

۲) از خاکی که خشک نباشد. (طبق متن «یحصل علی المواد الغذائية من الأرض الرطبة» درست است.)

۳) از غبار موجود در هوا (غبار عامل تکثیر قارچ هاست نه خوراکشان.)

۴) حیواناتی که با چشم دیده نمی‌شوند. (طبق متن از حیوانات ریز و کوچک تغذیه می‌کند ولی گفته نشده است که با چشم دیده نمی‌شوند.)

(عربی دوازدهم درس ۳)

۸۶. گزینه ۴ صحیح است.

۱) قارچ برای تکثیرش نیازی به جریان هوا ندارد. (تکثیر قارچ از طریق غبار است و غبار برای پخش شدن نیاز به جریان هوا دارد.)

۲) بیشتر انواع قارچ مواد معدنی و ویتامین ندارند. (در متن آمده که بیشتر انواع قارچ برای خوردن مناسب نیستند ولی گفته نشده است که مواد معدنی و ویتامین ندارند.)

۳) فقط پادشاهان می‌توانند بعضی از انواع قارچ را بخرند. (چنین چیزی در متن نیامده است یا اینکه برای زمان قدیم بوده)

۴) بعضی از گونه‌های قارچ برای کسانی که می‌خواهند جسمشان را نیرومند کنند، خوراک مناسبی است.

(عربی دوازدهم درس ۳)

۸۷. گزینه ۴ صحیح است.

۱) قارچ‌ها گیاهان سبزی هستند که آنها را در پخت غذا به کار می‌بریم. (در متن گفته نشده است که قارچ‌ها سبز هستند.)

۲) سربازان یونانی قارچ‌ها را در جنگ‌ها مقابل مصری‌ها به کار می‌بردند. (در متن ذکر نشده است که آنها با مصری‌ها در جنگ بودند.)

۹۴. گزینه ۳ صحیح است.

وقتی فعل شرط یا جواب شرط به شکل ماضی آمده باشند، می‌توانیم آنها را به صورت ماضی یا مضارع ترجمه کنیم. یعنی می‌توانیم آنها را در دو زمان ترجمه کنیم. پس باید به دنبال جمله شرطیه‌ای باشیم که فعلش ماضی باشد. در گزینه ۳، «تکبر» بر وزن «تَفَعَّل» ماضی است: «هر کس در برابر دیگران تکبر بورزد (تکبرد ورزید) خداوند در آخرت او را خوار می‌گرداند. در گزینه‌های دیگر فعل‌های شرط و جواب شرط مضارع هستند. ضمناً در گزینه ۱، «خاطب» که فعل ماضی است بعد از «آذی» آمده و فعل یا جواب شرط به حساب نمی‌آید.

(عربی یازدهم، صفحه ۳۶)

۹۵. گزینه ۲ صحیح است.

نکته: جواب شرط گاهی فعل است و گاهی جمله اسمیه است و اگر جمله اسمیه باشد ابتدای آن حرف «ف» می‌آید. در گزینه ۲ جواب شرط فعل «دخل» است ولی در بقیه گزینه‌ها جواب شرط جمله اسمیه است:
 (۱) جواب شرط: هُوَ يَسْلَمُ مِنَ الْخَطَأِ غَالِباً.
 (۳) جواب شرط: هُوَ قَلِيلٌ الْأَدَبِ.
 (۴) جواب شرط: عِيْنُهُ لَا تَكُونُ بِأَكْبَرِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

(عربی یازدهم، صفحه ۳۶)

تاریخ

۹۶. گزینه ۳ صحیح است.

همزمان با آغاز سلطنت رضا شاه، انگلیسی‌ها تصمیم گرفتند تا با تقویت کشور آلمان که گرفتار مصائب جنگ جهانی اول بود کمی از مشکلات اقتصادی این کشور بکاهند و با این همکاری مانع از افتادن آلمانی‌ها به دام کمونیسم شوند به همین جهت انگلستان موافقت نمود تا ایران امکان فعالیت‌های تجاری و صنعتی آلمان در این کشور را فراهم سازد اما در اواخر حکومت رضاشاه ارتش هیتلر به خاک شوروی حمله کرد و حفاظت از منابع نفت باکو برای روس‌ها و منابع نفت جنوب برای انگلیسی‌ها اهمیت حیاتی یافت. با نگرانی از پیشرفت آلمان، انگلیس و شوروی از ایران خواستند تا آلمانی‌ها را از اخراج کنند و به اقدامات خصمانه علیه آلمان دست نزنند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۹۸، ۱۰۹ و ۱۱۰)

۹۷. گزینه ۲ صحیح است.

انگلستان در سال ۱۹۱۷ میلادی، با صدور اعلامیه بالفور نظر مساعد خود را با ایجاد سرزمین یهودی در فلسطین اعلام کرد. سازمان ملل در سال ۱۹۴۸ میلادی با فشار شبکه صهیونیسم بین‌الملل و حمایت دولت‌های انگلیسی و آمریکا و سکوت بیشتر کشورهای مسلمان، این دولت را به رسمیت شناخت. تشکیل دولت اسرائیل در قلب دنیای اسلام، دارای یک هدف بلندمدت استعماری بود و سکوت بیشتر کشورهای مسلمان هم در به رسمیت شناختن اسرائیل مؤثر بود.

کشور فلسطین در محل تقاطع قاره‌های آسیا، اروپا و آفریقا و در مسیر آبی دریای مدیترانه، دریای سرخ و اقیانوس هند واقع شده است.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۳)

۹۸. گزینه ۲ صحیح است.

در بعد روابط خارجی، موسولینی سودای احیای امپراتوری روم باستان و تسلط بر دریای مدیترانه و شمال آفریقا را در سر می‌پروراند. هیتلر معتقد بود که آلمان برای به دست آوردن فضای حیاتی باید سرزمین‌هایی را در اروپا فتح کند. حکومت استالین در عرصه روابط خارجی به دنبال تسلط بر برخی سرزمین‌های شرقی اروپا بود رضاشاه به دلیل عدم اعلام ارتباط خصمانه با آلمان مجبور به استعفا شده و به جنوب غربی اقیانوس هند تبعید شد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۳ و ۱۱۰)

۹۹. گزینه ۴ صحیح است.

شوروی و کشورهای اقماری آن، چین و کره شمالی بلوک شرق نامیده شدند. دو بلوک شرق و غرب برای جذب متحدین بیشتر به برقراری اتحادها و پیمان‌های سیاسی و نظامی مانند ناتو و ورشو دست زدند. تنش میان قدرت‌های جهانی (پس از جنگ جهانی دوم)، به جنگ سرد مشهور شده بود.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۱۰۰. گزینه ۲ صحیح است.

با پایان جنگ جهانی دوم آمریکا مؤسسات و سازمان‌های بین‌المللی متعددی را در بخش‌های مختلف تأسیس یا تقویت کرد تا از نظم نوینی که بر جهان حاکم شده بود محافظت کند. اما ظهور انقلاب ایران اولین ضربه کاری به نظم جدید آمریکایی در جهان را وارد کرد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۱۰۹)

۱۰۱. گزینه ۱ صحیح است.

شیخ فضل‌الله نوری سوء استفاده از نام آزادی و مشروطه را وسیله‌ای برای افزایش نفوذ غرب و غرب‌گرایان سکولار در اداره کشور می‌دانست. آیت‌الله مدرس با شناختی که از رضاخان داشت، نظام جمهوری را ابزاری برای به دست گرفتن قدرت توسط وی می‌دانست.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۹۴)

۱۰۲. گزینه ۲ صحیح است.

آیرون ساید بعد از آماده کردن رضاخان برای انجام کودتا به تهران آمد و به احمد شاه چنین القا کرد که حرکت نظامی رضاخان به سوی تهران برای حفظ کشور و سلطنت ضروری است.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۹۳)

۱۰۳. گزینه ۳ صحیح است.

یهودیان در سده‌های نخستین میلادی به سبب آزار و اذیت امپراتوری روم از فلسطین به یثرب کوچیده بودند. مورخان و سیره‌نویسان به رقابت و درگیری‌های پیاپی اوس و خزرج در آن شهر اشاره کرده‌اند. در سال ۱۳ بعثت پیمانی با پیامبر بستند به نام پیمان عقبه دوم که بیانگر نفوذ و گسترش اسلام در یثرب بود. پیامبر، پس از آنکه از دسیسه مشرکان در دارالندوه برای کشتن خود آگاه شد تصمیم گرفت تا مخفیانه از مکه خارج شود.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

۱۰۴. گزینه ۴ صحیح است.

پیمان‌نامه مدینه سرآغاز تأسیس امت و حکومت اسلامی بود، پس از آن با نزول تدریجی آیات مربوط به جهاد، خمس، زکات و جزیه نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اسلام و الگوی حکومتی پیامبر کامل شد.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۳۶)

۱۰۵. گزینه ۱ صحیح است.

برخی از مسلمانان از جمله طلحه و زبیر به شیوه توزیع بیت‌المال در زمان حضرت علی (علیه السلام) اعتراض کردند و از آن حضرت خواستند تا عرب و قریش را برتر از عجم و موالی قرار دهد. اما امام این کار را ستمگرانه دانستند و فرمودند که تمام قرآن را تلاوت کردم و برای فرزندان اسماعیل (اعراب) بر فرزندان اسحاق (غیراعراب) به اندازه تکه چوبی برتری نیافتم.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۴۸)

۱۰۶. گزینه ۳ صحیح است.

در اواخر حکومت اموی و در منطقه‌های دور از مرکز خلافت که گرفتار درگیری قبیله‌های مهاجر عرب بودند، داعیان عباسی با دعوت به آل محمد و برای جنبش ضد اموی، مردم این سرزمین را با خود همراه کردند.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۶۳)

۱۱۲. گزینه ۴ صحیح است.

فعالیت‌های موجودات زنده، یعنی گیاهان و جانوران، موجب تغییرات فیزیکی در سنگ‌ها می‌شود. برای مثال، رشد ریشه درختان با ایجاد حفره‌های زیرزمینی توسط جانداران حفار، مانند موش‌ها و موریانه‌ها، باعث خرد شدن سنگ‌ها می‌شود. (تغییرات فیزیکی) همچنین گیاهان در حال پوسیدگی اسیدهایی تولید می‌کنند که موجب تغییرات شیمیایی در سنگ‌های مجاورشان می‌شود. باکتری‌های تجزیه‌کننده یا تنفس گیاهان نیز در سنگ‌ها تغییرات شیمیایی ایجاد می‌کنند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۴۱)

۱۱۳. گزینه ۳ صحیح است.

رگ یا دشت ریگی (سنگ‌فرش بیابانی) حاصل فرایند کاوشی در نواحی بیابانی است. حفره، ستون دریایی و طاق دریایی نیز حاصل فرایند کاوشی در سواحل هستند؛ اما آب سنگ حاصل فرایند تراکمی در نواحی ساحلی است.

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۴۷ و ۵۰)

۱۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

وقتی عدد منحنی میزان به سمت داخل زیاد شود، پدیده برجستگی یا کوه یا قله را نشان می‌دهد و اگر عدد منحنی میزان به سمت داخل کم شود پدیده گودال یا چاله را نشان می‌دهد مانند شکل داده شده که نمایش یک گودال است. چون در سمت راست خطوط منحنی میزان به هم نزدیک شده، شیب زیاد و در سمت چپ چون خطوط منحنی میزان از هم فاصله گرفته‌اند، شیب کم است که با توجه به توضیحات داده شده تنها شکل ۲ می‌تواند نیم‌رخ منحنی میزان داده شده باشد.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۵۱)

۱۱۵. گزینه ۲ صحیح است.

در پنجاه سال اخیر تقاضای حمل و نقل مسافر و بار در جهان رشد چشمگیری داشته است. این تقاضا هم به صورت کمی یعنی تقاضای افزایش مسیرها و وسایل حمل و نقل مانند جاده‌ها، بنادر، فرودگاه‌ها و هم از نظر کیفی یعنی بهبود سرعت، کاهش زمان و هزینه‌ها، رفاه و ایمنی بیشتر و ... بوده است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) هر دو مربوط به تقاضای کیفی

(۳) هر دو مربوط به تقاضای کیفی

(۴) اولی مربوط به تقاضای کیفی و دومی مربوط به تقاضای کمی

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۵۹)

۱۱۶. گزینه ۱ صحیح است.

برای میزان انحراف از مسیر مستقیم از فرمول زیر استفاده می‌شود:

$$\frac{100 \times \text{طول مسیر قابل احداث بین دو مکان}}{\text{طول مسیر مستقیم بین دو مکان}} = \text{شاخص انحراف (\%)}$$

برای پیدا کردن طول مسیر مستقیم بین دو مکان در صورت داشتن شاخص انحراف و طول مسیر قابل احداث بین دو مکان از فرمول زیر استفاده می‌شود:

$$\frac{100 \times \text{طول مسیر قابل احداث بین دو مکان}}{\text{شاخص انحراف}} = \text{طول مسیر مستقیم بین دو مکان}$$

$$\text{کیلومتر } 172.4 \approx \frac{100 \times 150}{145}$$

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۶۰)

۱۰۷. گزینه ۳ صحیح است.

در حدیبه پیمان صلحی میان مسلمانان و مشرکان بسته شد که قرآن آن را فتح و پیروزی آشکار برای اسلام معرفی کرد. ابوبکر پس از استقرار بر مسند خلافت، مردان و پیامبران دروغین را به شدت سرکوب کرد. معاویه و برخی طرفداران او برای آنکه مردم حکومت امویان را بپذیرند و در برابر آن مقاومت نکنند به ترویج تفکر جبرگرایی پرداختند. برخی سیاست‌های خلیفه سوم (عثمان) باعث تشدید اختلافات و اوج گرفتن مجدد تعصبات طایفه‌ای و قبیله‌ای شد. یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان اجتناب از سیاست عرب‌گرایی بود.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۳۸، ۴۴، ۴۶، ۵۹، ۶۲، ۶۹ و ۷۰)

۱۰۸. گزینه ۴ صحیح است.

دارالعلم در قاهره شکل گرفت و استادان بزرگی در آن مرکز علمی به تدریس علوم مختلف از قبیل نجوم، طب و ادبیات گماشته شدند. به منظور آنکه دارالعلم قاهره بتواند نقشی همچون بیت‌الحکمة بغداد داشته باشد. کتاب‌های زیادی تهیه و در اختیار مشتاقان علم که در آنجا مشغول فعالیت‌های علمی بودند نهاده می‌شد.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۷۶)

جغرافیا

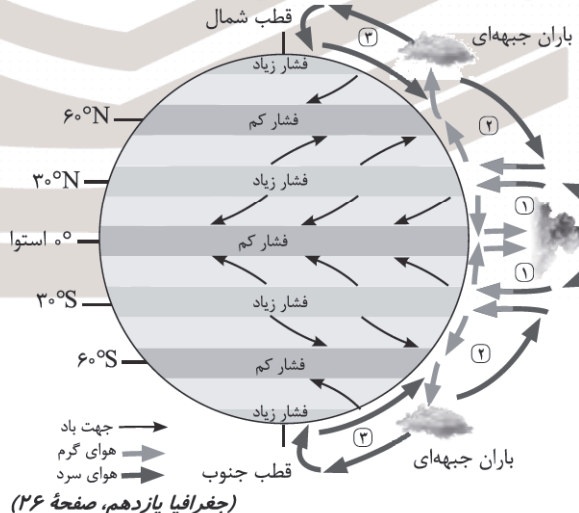
۱۰۹. گزینه ۲ صحیح است.

طبق تقسیم‌بندی آب و هوایی کوپن در آب و هوای معتدل (C) سردترین ماه بین $+18^{\circ}\text{C}$ تا -3°C است و بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم و مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار است. گزینه ۱ مربوط به آب و هوای سرد (D) است.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۲۸)

۱۱۰. گزینه ۳ صحیح است.

پراکندگی کانون‌های فشار بر روی کره زمین، از عوامل مهم گردش عمومی هوا و تغییرات آب و هوای نواحی است.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۲۶)

۱۱۱. گزینه ۱ صحیح است.

وقتی هوای یک منطقه سرد می‌شود، مولکول‌های آن به هم نزدیک‌تر می‌شوند و تعدادشان در واحد حجم بیشتر می‌شود. هوای سرد سنگین است و به سمت پایین فرود می‌آید.

گزینه ۲ مربوط به فشار کم است و وقتی است که هوا گرم می‌گردد.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۲۴)

۱۱۷. گزینه ۳ صحیح است.

برای حفظ ایمنی در حمل و نقل فعالیت‌های مختلفی صورت می‌گیرد:
۱- وضع قوانین و مقررات مانند مقررات راهنمایی و رانندگی و ... (الف)
۲- استفاده از تجهیزات ویژه در وسایل حمل و نقل مانند کمربند ایمنی و ...
۳- تقویت فرهنگ ایمنی مانند آموزش نکات ایمنی، تقویت فرهنگ بیمه و ... (ج)

۴- به کار گرفتن روش و تجهیزات برای پایش و نظارت بر حمل و نقل خصوصی و عمومی مانند دوربین‌های کنترل سرعت در جاده‌ها و ...
(جغرافیا دوازدهم، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۱۸. گزینه ۴ صحیح است.

استفاده از اتوبوس‌های برقی سابقه بسیار طولانی دارند و هوا را آلوده نمی‌کنند و عمر موتورشان نیز زیاد است.
بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) در سایر شیوه‌های حمل و نقل شهری این ویژگی دیده می‌شود.
(۲) نداشتن ترافیک در سایر شیوه‌های حمل و نقل شهری دیده می‌شود.
(۳) حمل تعداد زیادی مسافران شهری مربوط به مترو، تراموا و مونوریل است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۶۹)

۱۱۹. گزینه ۱ صحیح است.

برای رفتن از یک مکان به مکان‌های دیگر، هر چه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرند کمتر باشد، قابلیت دسترسی به آن مکان مطلوب‌تر است؛ زیرا تعداد نقاط بیشتر به معنای تراکم رفت و آمد و تأخیر زمانی بیشتر است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۶۱)

۱۲۰. گزینه ۴ صحیح است.

حمل و نقل ریلی به سرمایه‌فروانی نیاز دارد؛ اما بازدهی آن در آینده هزینه سرمایه‌گذاری را جبران می‌کند، مسافر و بار بیشتری حمل می‌شود و ترافیک ندارد.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۶۲)

فلسفه و منطق

۱۲۱. گزینه ۴ صحیح است.

انسان می‌تواند با تهذیب نفس به مرتبه‌ای برسد که کاملاً از ماده مجرد شود و بتواند در عین استفاده از استدلال از شهود هم استفاده کند. این جایگاه اختیاری است و با طی کردن مراحل یا همان تهذیب نفس قابل دسترس است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این انسان همچنان در موارد عادی زندگی‌اش نیازمند استدلال کردن است.

(۲) انسان با تهذیب نفس به این مرتبه می‌رسد.

(۳) این ویژگی مرتبط با موجود مجرد از ماده یا همان عقول یا همان فرشتگان است نه انسان متصل به عالم عقول

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۵۴)

۱۲۲. گزینه ۱ صحیح است.

هراکلیتوس از حقیقتی به معنای لوگوس سخن می‌گوید که هم به معنای یک وجود متعالی و هم به معنای نطق و کلمه است، نطق اینجا بیشتر به معنای سخن گفتن است و صرفاً به معنای کاربرد اول عقل نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) سخن و کلمه نمود و بیانگر عقل متعالی هستند.

(۳) جهان و اشیا ظهور آن وجود متعالی است.

(۴) به هر دو کاربرد یکسان اهمیت داده است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۵۴)

۱۲۳. گزینه ۲ صحیح است.

عقل عملی درباره رفتارهای اختیاری و باید و نبایدهای انسان بحث می‌کند. دقت کنید باید و نبایدها همان امور اخلاقی هستند اما این عقل فقط مربوط به اخلاق نیست و شامل رفتارهای اختیاری انسان هم می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عقل نظری و عملی دو نوع عقل نیستند.

(۳) درجه حرارت آب علمی است که با عقل نظری به آن می‌رسیم ولی حتماً باید با استفاده از تجربه به آن برسیم.

(۴) عقل عملی درباره باید و نبایدها و امور اختیاری انسان و عقل نظری درباره هست‌ها و نیست‌ها است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۵۵)

۱۲۴. گزینه ۳ صحیح است.

در همان ابتدای دورهٔ رنسانس اختلافی میان فلاسفه دربارهٔ محدودهٔ کارآمدی عقل شکل گرفت و فلاسفهٔ اروپایی به دو گروه عقل‌گرا و تجربه‌گرا تقسیم شدند. فلاسفهٔ تجربه‌گرا معتقدند که شناخت عقلی محض که در آن حس و تجربه وجود ندارد، نادرست است

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۵۷)

۱۲۵. گزینه ۴ صحیح است.

اوگوست کنت از مفهومی به نام عقل فلسفی در تأسیس فلسفه حرف می‌زند. لیکن عقل فلسفی یک عقل جدید یا نوعی عقل نیست بلکه جنبه و نوعی ویژگی از عقل انسانی است که در تلاش برای رسیدن به موضوعات و معرفت‌های فلسفی می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۵۷)

۱۲۶. گزینه ۳ صحیح است.

در آخر این دوره به تدریج از قدرت عقل‌گرایی کاسته می‌شود و عقاید غیرعقلانی یا همان آموزه‌هایی که با عقل قابل اثبات نیستند در فرهنگ مردم ورود می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یکی از کانون‌های عقل‌گرایی ایران پیش از باستان بوده است.

(۲) هر دو کاربرد یکسان مورد توجه بوده است.

(۴) گزارش‌های فردوسی و سهروردی صرفاً کاربردهای عقل در این دوره را معرفی کرده‌اند یعنی بیان داشته‌اند که حکیمان این دوره چه معانی از عقل مدنظر داشتند نه آنکه خودشان کاربردهای عقل را تعیین و معرفی کنند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۵۹)

۱۲۷. گزینه ۲ صحیح است.

مخالفت با عقل در ابتدای عصر اسلامی به شکل مستقیم نبود بلکه در شکل اول خودش با تنگ و محدود کردن دایرهٔ اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن بود. این همان شبیه به مخالفت کلیسا با عقل در دورهٔ اول است که چون و چرای عقل را عامل تضیی ایمان می‌دانستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این گزینه ارتباط با مخالفت در شکل دوم با عقل است.

(۳) این اختلاف نظر و مخالف با عقل صرفاً در حوزهٔ کاربرد عقل بود نه معنای آن

(۴) این گزینه ارتباط با مخالفت در شکل دوم با عقل است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۶۱)

۱۲۸. گزینه ۴ صحیح است.

عقل اول به همان عقل موجود در انسان اشاره دارد (یا همان عقل استدلالی) و عقل دوم اشاره به همان موجودات مجرد از ماده که در عالم عقول هستند (یا همان فرشتگان) دارد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۶۳)

۱۲۹. گزینه ۲ صحیح است.

گزاره اول یک گزاره‌ای است که می‌توان آن را در ریاضی اثبات کرد پس بدیهی نیست.

گزاره دوم یک امر بدیهی است و گزاره سوم نیز بدیهی است؛ زیرا دو مفهوم رشد کننده و غیررشد کننده نقیض هستند و جسم هم فقط یکی از این دو می‌تواند باشد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۳۰. گزینه ۳ صحیح است.

از نظر فلاسفه مسلمان استدلال عقلی، شهود و وحی هر سه ما را به حقیقتی واحد و یکسان می‌رساند و تأییدکننده و کمک‌کننده به یکدیگر هستند.

نکته: البته این دیدگاه مورد تأیید ملاصدرا نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ایمانی که پشتوانه عقلی داشته باشد یعنی یک کلیت عقلی نه تمام اجزای آن

(۲) تفسیرهای قرآنی نوشته‌شده توسط فلاسفه نشان‌دهنده آن است که با تدبر عقلانی در قرآن می‌توان به معارف آن پی برد.

(۴) وحی یکی از مراتب معرفت شهودی است و نه برعکس.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۱۳۱. گزینه ۴ صحیح است.

زندگی وی حکایت واقعی فلسفه است. ما از مطالعه و تأمل در زندگی او می‌توانیم دفتر اندیشه‌های فلسفی‌اش را ورق بزنیم و به نقش حقیقی فلسفه در زندگی انسان، بیشتر پی ببریم.

افلاطون در این تمثیل می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۲۴ و ۳۷)

۱۳۲. گزینه ۴ صحیح است.

به هیچ وجه نمی‌توان تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه داد. ما تنها می‌توانیم براساس آثار باقی‌مانده، گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه کنیم.

سهوردی که از فیلسوفان بزرگ دوره اسلامی است، معتقد است که در دوره کیانیان انسان‌های وارسته‌ای بوده‌اند که هم به حکمت و فلسفه می‌اندیشیدند و هم دارای سلوک معنوی بوده‌اند. این حکیمان اندکی پیش از فیلسوفان دوره یونان باستان و برخی نیز هم‌زمان و پس از آنان می‌زیسته‌اند.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۲۹)

۱۳۳. گزینه ۴ صحیح است.

سخن ملاصدرا شکایتی است از گرفتاری مردم زمانش در تعصبات باطل و عدم توجه و حرکت آنها به سوی حقیقت که نه تنها حقیقت را نمی‌پذیرند، بلکه عالمان را انکار می‌کنند. در واقع او نیز مانند سقراط نماد مبارزه با عادات غیرمنطقی است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۲۴)

۱۳۴. گزینه ۲ صحیح است.

سقراط از طریق باور به اوصاف ویژگی‌های خدا، خدا را اثبات می‌کند. گزینه ۲ هم همین‌گونه هست و با اثبات شوری، نمک ثابت می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) با اثبات انسان، اوصاف او درک شده است.

(۳) در این مثال با اثبات یک ویژگی، ویژگی دیگری ثابت شده است.

(۴) با اثبات یک چیز (دریا) ویژگی‌های آن اثبات شده است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۴۱)

۱۳۵. گزینه ۲ صحیح است.

سوفسطائیان با تغییر رویکرد خود از بررسی عقلانی جهان طبیعت و دگرگونی‌های آن به جهت تضاد آراء فلاسفه آن عصر و موقعیت اجتماعی‌شان به بررسی مسأله امکان شناخت پرداختند. پس رویکرد آنها از هستی‌شناسی به معرفت‌شناسی تغییر کرد.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳۴)

۱۳۶. گزینه ۲ صحیح است.

محتوای شعر به تئوری جمع اعداد هراکلیتوس اشاره دارد.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۳۷. گزینه ۱ صحیح است.

برهان پارمنیدیس بر رد وجود تغییر در هستی است. زیرا وقتی تغییر رخ می‌دهد که چیزی نباشد و بعد به وجود بیاید؛ اما محال است هستی از نیستی به وجود بیاید و این امر مستلزم تناقض است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳۲)

۱۳۸. گزینه ۳ صحیح است.

نظریه اول او که وحدت اعداد است می‌گوید که اعداد در جهان دائماً در حال تبدیل شدن به هم هستند. این نظریه باعث شد تا دیدگاه دوم او شکل بگیرد. یعنی اگر در جهان دائماً اعداد در حال تبدیل به هم هستند، پس جهان هم در حال تغییر و دگرگونی دائمی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این مورد درباره پارمنیدیس است.

(۲) عبارت درست است ولی ربطی به سوال ندارد.

(۴) او جهان را امری قابل شناخت می‌دانست.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳۲)

۱۳۹. گزینه ۳ صحیح است.

وقتی سوفسطائیان اصل واقعیت را انکار می‌کنند در واقع ملاک صدق و کذب قضا را از دست می‌دهند. در منطق گفته شد که قضیه صادق یعنی همان حقیقت و زمانی مشخص می‌شود که آن را با واقعیت تطابق دهد حال اگر واقعیت نباشد یا قابل دسترسی نباشد، تطابق بی‌معنا خواهد بود و درک ما هیچ ربطی به واقعیت نخواهد داشت یعنی همان ساخته ذهن و توهم است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳۴)

۱۴۰. گزینه ۱ صحیح است.

«می‌دانم» سقراط اشاره به جهل ساده یا نوعی از جهل دارد که به معنی علم و آگاهی از ندانسته‌ها است، بنابراین این فرد تلاش می‌کند تا به دانستن برسد، در نتیجه این جهل مقدمه کسب دانش و معرفت است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۴۰)

اقتصاد

۱۴۱. گزینه ۴ صحیح است.

برای بیکار محسوب شدن افراد سه دلیل لازم است:

(۱) بالای ۱۵ سال سن باشند.

(۲) شاغل نباشند.

(۳) دنبال کار بگردند.

فردی که کار قبلی خود را ترک کرده و همچنان دنبال کار است بیکار محسوب می‌شود.

(اقتصاد دهم، صفحه ۸۵)

۱۴۲. گزینه ۳ صحیح است.

با افزایش بیکاری درآمد مالیاتی دولت‌ها کاهش می‌یابد، زیرا هزینه‌های دولت برای صرف برنامه‌های اجتماعی (مانند بیمه بیکاری و کمک به تغذیه خانواده‌های نیازمند) بیشتر می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) با پدید آمدن رکود و افزایش (نه کاهش) بیکاری دولت‌ها بیمه بیکاری بیشتری پرداخت می‌کنند.

(۲) با افزایش بیکاری، درآمد مالیاتی دولت کاهش پیدا می‌کند.

(۴) دولت دریافت کننده مالیات است، نه پرداخت کننده آن.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۸۶ و ۸۸)

۱۴۳. گزینه ۲ صحیح است.

با کاهش تولید و پدید آمدن رکود، کارگران کمتری هم مورد نیاز است در چنین شرایطی اقتصاد دارای منابع بیکار است که وجود این منابع بیکار سبب می‌شود تا کشور در زیر مرز امکانات تولید قرار بگیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) افزایش رکود موجب کاهش دستمزد و افزایش بیکاری می‌شود.

(۳) با افزایش دستمزد، عرضه نیروی کار (کارگران) افزایش و تقاضای نیروی کار کاهش می‌یابد.

(۴) عرضه کنندگان نیروی کار (کارگران)، تقاضاکنندگان نیروی کار (کارفرمایان)

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۱۴۴. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت نادرست:

پول‌های کاغذی، تحریری و الکترونیکی خصوصیت اعتباری دارند. پول‌های فلزی خصوصیت اعتباری ندارند و ارزش آنها در دل خودشان نهفته است.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۸۷، ۸۸، ۹۴، ۹۷ و ۱۰۳)

۱۴۵. گزینه ۴ صحیح است.

دولت برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن سیاست انقباضی یا همان کاهش حجم پول در گردش را به کار می‌گیرد.

در زمان تورم که دولت به دنبال کاهش حجم نقدینگی است، سیاست انقباضی اعمال می‌شود و در زمان رکود که هدف دولت افزایش حجم نقدینگی است، سیاست انبساطی اعمال می‌شود.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۰۳)

۱۴۶. گزینه ۴ صحیح است.

شبه پول + حجم پول = نقدینگی

حساب پس انداز بلندمدت - حساب پس انداز کوتاه مدت = شبه پول

چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس + مسکوکات = حجم پول

واحد ۱۹۱۰ = ۴۲۰ + ۲۷۰ + ۳۵۰ + ۸۷۰ : حجم پول

واحد ۶۶۰ = ۲۷۰ - ۹۳۰ : شبه پول

واحد ۲۵۷۰ = ۶۶۰ + ۱۹۱۰ : نقدینگی

واحد ۴۷۰ = ۱۹۰ - ۶۶۰ : حجم سپرده‌های کوتاه مدت

(اقتصاد دهم، صفحه ۹۸)

۱۴۷. گزینه ۱ صحیح است.

پس انداز برای هزینه‌های غیرمترقبه ← پس انداز و حفظ ارزش

خرید به صورت اقساطی ← پرداخت‌های آینده

(اقتصاد دهم، صفحه ۹۸)

۱۴۸. گزینه ۳ صحیح است.

$$\times 100 = \frac{\text{قیمت سال قبل} - \text{قیمت سال جدید}}{\text{قیمت سال قبل}} = \text{نرخ تورم}$$
C: $\frac{408,000 - 349,000}{349,000} \times 100 = 17\%$ A: $\frac{x - 149,000}{149,000} = \frac{1}{5} \Rightarrow 5x - 709,000 = 149,000$ $\Rightarrow x = 168,000$ B: $\frac{756,000 - x}{x} = \frac{1}{5} \Rightarrow x = 3,780,000 - 6x \Rightarrow x = 630,000$

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

۱۴۹. گزینه ۳ صحیح است.

تاریخچه پول:

مبادلات پایاپای (تهاتری) ← کالاهای بادوام و پرتفردار ← فلزات

گرانها ← رسیدهای کاغذی ← پول تحریری (ثبتي) ← پول

الکترونیکی ← پول دیجیتال

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۱۵۰. گزینه ۲ صحیح است.

جمعیت کل: ۴۲

جمعیت زیر ۱۵ سال: ۶

جمعیت غیرفعال: ۷

جمعیت فعال: ۳۶

جمعیت بیکار: ۷

جمعیت فعال: ۲۹

جمعیت بیکار: ۳۶ - ۷ = ۲۹

$$\times 100 = \frac{35}{29,000,000} = \frac{x}{100}$$
 $\Rightarrow 100x = 1,015,000,000 \Rightarrow x = 10,150,000$ نفر

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)